

Onderwerp Voortgangsrapportage 2012-III

Steller C. Blaauw

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 85 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD12.3407673

Datum 2 1 DEC 2012 Uw brief van

Uw kenmerk -

In deze brief informeren wij u over de realisatie van de begroting en de prognose van het resultaat 2012. Wij geven een toelichting op het verwachte financiële resultaat, de besteedbaarheid ervan en de verwachte afwijkingen in de uitvoering van beleid. Ook gaan wij in op de financiële gevolgen van het stopzetten van de projecten zoals besloten bij de vaststelling van de begroting 2013 door uw raad.

Naast onze brief is de bijlage Bedrijfsvoering opgenomen. In deze bijlage wordt inzicht gegeven in het verloop van de post onvoorzien, de personele inzet en externe inhuur. Daarnaast wordt gerapporteerd over de geconstateerde onrechtmatigheden en de afwijkingen in de voortgang van IC-plannen. Ook geven wij inzicht in de actuele stand van zaken met betrekking tot de nog niet afgehandelde aanbevelingen van zowel de rekenkamercommissie als de accountant en het overzicht van de slot- en nacalculaties.

Het verwachte nadeel bedraagt 9,7 miljoen euro.

De belangrijkste onderdelen van het verwachte resultaat zijn:

- algemene uitkering, 5,2 miljoen euro voordeel;
- vrijval extra beleid, 7,3 miljoen euro voordeel;
- stopzetten projecten, 2,5 miljoen euro voordeel;
- afvalstoffenheffing, 1,1 miljoen euro voordeel;
- verkoop onroerend goed, 1,1 miljoen euro voordeel;
- diverse slot- en nacalculaties, 1,0 miljoen euro voordeel;
- financieringsfunctie, 0,8 miljoen euro voordeel;
- voorziening vorderingen TCN/SIG 6,6 miljoen euro nadeel;
- doorbetaling bijzonder onderwijs, 6,1 miljoen euro nadeel;
- afwikkeling Damsterdiepgarage, 4,7 miljoen euro nadeel;
- verliesvoorziening grondexploitaties, 4,0 miljoen euro nadeel;
- stopzetten Regiotram, 1,2 miljoen euro nadeel;
- onroerende zaakbelasting, 1,5 miljoen euro nadeel;
- parkeren, 1,3 miljoen euro nadeel;
- iederz, 1,2 miljoen euro nadeel;
- overige afwijkingen 2,1 miljoen euro nadeel.

Onzekerheden ten aanzien van het verwachte resultaat.

Ten aanzien van deze verwachting zijn een aantal bekende onzekerheden:

- Resultaat leges bouwactiviteit Wabo. In het eerste half jaar van 2012 is 2,8 miljoen euro aan leges omgevingsvergunning (na restituties en crediteringen) gefactureerd. Op basis van de huidige stand van zaken met betrekking tot de verwachte (grote) bouwaanvragen, waaronder onder andere het Forum, Grunobuurt, Europapark en UMCG en de werkvoorraad van het loket bouwen en wonen is de prognose dat de begroting 2012 wordt gehaald. De werkelijke opbrengsten en het uiteindelijke resultaat kunnen nog afwijken. Gezien deze onzekerheden verwachten wij dat het resultaat uitkomt tussen een nadeel van 0,5 miljoen euro en een voordeel van 0,5 miljoen euro.
- Het stoppen van de RegioTram leidt tot een verwachte afwijking van het resultaat. De onderlinge vorderingen tussen het Trambureau en de gemeente moeten nog worden verrekend. Deze maken nog geen deel uit van het verwachte resultaat. In het raadsvoorstel bij de begroting 2013 is, ten aanzien van het gekozen scenario 3 aangegeven dat wij in 2012 een totale vrijval van 10 miljoen euro verwachten. Daarvan is in deze voortgangsrapportage 2,1 miljoen euro opgenomen. Dit is toegelicht bij deelprogramma 7.2 Openbaar Vervoer. Op dit moment worden uitvoering gegeven aan de overige onderdelen van dit scenario.

Besteedbaar resultaat.

Het verwachte vrij besteedbare resultaat bedraagt 3,0 miljoen euro. Dit is als volgt opgebouwd:

Verwacht resultaat	-/-	9,7 miljoen euro
1. Afvalstoffenheffing	-/-	1,1 miljoen euro
2. Tussentijdse resultaatbestemming	-/-	0,5 miljoen euro
3. Extra beleid	-/-	1,8 miljoen euro
4. Bijzondere bijstand	-/-	0,3 miljoen euro
5. Woningbouwaccelerator	-/-	0,5 miljoen euro
6. Afwikkeling Damsterdiepgarage	+/+	4,2 miljoen euro
7. Voorziening TCN/SIG	+/+	6,3 miljoen euro
8. Doorbetaling bijzonder onderwijs	+/+	6,1 miljoen euro
9. Stoppen projecten	+/+	0,5 miljoen euro
10. Overige kleinere posten	-/-	<u>0,2 miljoen euro</u>
Besteedbaar resultaat	+/+	3,0 miljoen euro

Toelichting:

De resultaten bij de onderwerpen 1 t/m 4 zijn niet vrij besteedbaar. Deze worden conform bestaande afspraken toegevoegd aan de desbetreffende bestemmingsreserves. Deze voordelen maken geen deel uit van het vrij besteedbare resultaat. Hiermee geven wij uitvoering aan onze financiële kaders.

De onder 5 genoemde vrijval van de middelen voor de Woningbouw-accelerator worden ingezet voor Startersleningen. Daarom maakt deze vrijval eveneens geen deel uit van het vrij besteedbare resultaat.

De nadelen als gevolg van de afwikkeling van de Damsterdiepgarage, het faillissement van TCN/SIG en de doorbetaling aan het bijzonder onderwijs (6 t/m 8) komen niet ten laste van het besteedbaar resultaat in 2012. In de begroting van 2013 hebben wij voor deze nadelen financiële dekking opgenomen. Hierdoor neemt het vrij besteedbare resultaat van 2012 toe.

Onder punt 9 is de vrijval van reserves vanwege de gestopte projecten opgenomen. De vrijvallende reserves maken geen deel uit van het exploitatie resultaat maar wel van het besteedbare resultaat. Zie hiervoor ook de toelichting onder "Stoppen van projecten". Nadere toelichting op de resultaten zijn opgenomen bij de betreffende programma's.

Stopzetten van projecten

Uw raad heeft 14 november jl. bij de vaststelling van de gemeentebegroting 2013 besloten te stoppen met een aantal projecten. In deze uitwerking is ook de daarbij aangenomen motie¹ verwerkt. In 2012 levert dit een incidentele vrijval op van 3,0 miljoen euro. Het betreft hier de volgende projecten:

- Revolverend fonds	500 duizend euro
- Fietspad Noordelijke Ringweg	671 duizend euro
- Fietspad Hoogkerk	620 duizend euro
- Herinrichting Diepenring	155 duizend euro
- Vrijval overdracht A7	1,1 miljoen euro

Van deze bedragen valt 2,5 miljoen euro vrij in de exploitatie 2012.

Daarnaast valt er 0,5 miljoen euro vrij in het besteedbaar resultaat. Deze 0,5 miljoen euro bestaat uit vrijval van reserves en maken daarom geen deel uit van het resultaat op de exploitatie. Bij het besteedbaar resultaat wordt deze vrijval specifiek benoemd.

¹ Motie fietspad Hoogkerk, uitwerken van een alternatief financieringsvoorstel d.d. 14 november 2012. Het alternatieve financieringsvoorstel wordt uitgewerkt, nadere informatie hierover volgt.

Overzicht verwachte resultaten per programma:

In onderstaande tabel wordt het verwachte resultaat per programma gepresenteerd. Deze afwijkingen ten opzichte van de begroting worden vervolgens per programma, op deelprogrammaniveau toegelicht.

Nr.	Programma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
1	Werk en Inkomen	-53.048	1.550
2	Economie en Werkgelegenheid	-29.048	-6.800
3	Jeugd en Onderwijs	-48.460	-4.400
4	Welzijn Gezondheid en Zorg	-70.159	850
5	Sport en Bewegen	-17.841	150
6	Cultuur	-38.672	-1.000
7	Verkeer	-18.866	-5.825
8	Wonen	-20.741	-1.900
9	Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-34.797	3.100
10	Veiligheid	-17.094	550
11	Stadhuis en Stadjer	-10.995	-50
12	Bedrijfsvoering	-8.842	-1.550
13	Overig	27.049	500
15	Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien	341.515	5.100
Programma totaal		1	-9.725

Afwijkingen per programma

In de toelichting van de afwijkingen per programma worden de afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht.

De afwijking in de uitvoering van beleid worden toegelicht en aangegeven door kleuren (stoplichtenrapportage). **Geel** betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is. **Rood** betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is. Daarnaast geven wij een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 250 duizend euro en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Wij richten ons daarmee op de afwijkingen. Dit betekent dat niet van alle programma's toelichtingen zijn opgenomen.

1. Programma Werk en Inkomen

Werk en Inkomen			
Nr.	Programma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
1.1	Werk en activering	-5.334	-750
1.2	Arbeidsmarktbeleid	-63	-200
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	-40.596	3.700
1.4	iederz	-7.055	-1.200
Totaal Werk en Inkomen		-53.048	1.550

Toelichting op financiële afwijkingen.

1.1 Werk en Activering (0,7 miljoen euro nadeel)

Reserve Stichting WeerWerk, nadeel 0,6 miljoen euro.

In de gemeentebegroting 2012 is bepaald dat de reserve van de Stichting WeerWerk van 0,6 miljoen euro kan worden ingezet ter dekking van gemeentelijke lasten. Afroming van de reserve is niet wenselijk vanwege de aangekondigde verhoging van de pensioenleeftijd. Deze verhoging heeft in Groningen gevolgen voor de mensen met een seniorenbaan (WWB-dienstverband met de stichting Weer Werk tot hun 65ste jaar). Wij stellen voor het restant van de reserve in stand te houden voor de financiële gevolgen voor de Stichting WeerWerk en daarmee indirect voor onze gemeente.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

1.3 Inkomen en inkomensondersteuning (3,7 miljoen euro voordeel)

Uitvoering Wet BUIG, voordeel 3,0 miljoen euro.

Bij het opstellen van de begroting van 2012 zijn ter dekking van het verwachte tekort op de uitvoering van de wet BUIG extra beleidsmiddelen van 6,2 miljoen euro ingezet. Begin oktober is het definitieve budget BUIG 2012 bekend gemaakt. Ook hebben we begin oktober de formele bevestiging over de voorzetting van de MAU over 2012 van het Ministerie van SZW ontvangen.

Op basis hiervan is het eigen risico voor Groningen 3,2 miljoen euro. Hiermee staat het resultaat op de BUIG over 2012 vast. Van het eerder beschikbaar gestelde extra beleidsgeld valt 3,0 miljoen euro vrij.

In de eerste drie kwartalen van 2012 is het aantal Wwb klanten toegenomen met 309. Dit aantal blijft achter bij de eerder afgegeven prognose. Hoewel dit aantal nog achterblijft bij eerdere ramingen, gaan wij er nog steeds vanuit dat het aantal klanten in 2012 zal toenemen met 600. Op basis van de door het rijk gehanteerde groeicijfers verwachten wij in de laatste maanden van het jaar nog een forse groei van het bijstandsvolume te zien.

Bijzondere bijstand en overige posten, voordeel 0,7 miljoen euro.

Daarnaast verwachten wij in 2012 op de bijzondere bijstand een nadelig saldo van bijna 0,3 miljoen euro. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een toename van het gebruik van de maaltijdvoorzieningen. Verder zien wij een toename van de kosten voor bewindvoering en aanvullende bijstand voor levensonderhoud. Van het definitieve budget voor het overgangsrecht van de voormalige Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK) valt, vanwege een lager aantal aanvragen dan verwacht, 0,2 miljoen euro vrij. Ook valt een aantal directe en indirecte budgetten vrij, een voordeel van 0,6 miljoen euro. Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,2 miljoen euro.

1.4 Iederz (1,2 miljoen euro nadeel)

Producten en diensten, nadeel 1,2 miljoen euro.

Binnen de Producten en diensten verwachten wij een nadeel van 1,2 miljoen euro. Het groenbedrijf heeft minder capaciteit dan begroot als gevolg van de toegenomen focus op detacheringen. Mede door minder acquisitie verwachten wij een nadeel van 0,3 miljoen euro. Ten aanzien van Business post is er minder volume in de postmarkt en daarnaast is TNT pakketsservice gestopt als klant, een nadeel van 0,4 miljoen euro. Door de economische omstandigheden verwachten wij bij het Industriebedrijf voor 0,4 miljoen euro minder opdrachten dan begroot. Overige kleinere afwijkingen hebben een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Arbeidsintegratie, nadeel 1,4 miljoen euro.

De investering van onderzoek en training is 1 miljoen euro lager dan begroot. De verklaring is de verminderde potentie op de wachtlijst van Begeleid Werken en de onzekerheid bij bedrijven over de toekomst van subsidie op het begeleid werken. Wij verwachten een nadeel van 0,2 miljoen euro. Het traject jobtoppers (wajongeren) staat financieel onder druk vanwege diverse financiële kortingen door het UWV. Wij verwachten een nadeel van 0,1 miljoen euro. Het traject 2^e spoor voeren wij uit voor werkgevers op de reguliere arbeidsmarkt. Deze trajecten zijn wij gestopt om de focus geheel op de eigen doelgroep te leggen. Wij verwachten een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Loonontwikkeling en instroom SW, voordeel 1,1 miljoen euro.

Als gevolg van zowel de loonontwikkeling SW als de lagere instroom SW-medewerkers verwachten wij een voordeel van 1,1 miljoen euro.

Bij het opstellen van de begroting 2012 gingen wij nog uit van een stijging van de SW-lonen. Aangezien deze loonstijging zich niet voordoet verwachten wij een voordeel van 0,8 miljoen euro. Door lagere instroom, in totaal 48 se minder dan begroot, ontvangen wij minder subsidie. Hier staan lagere loonkosten tegenover. We verwachten op loonkosten per saldo een voordeel van 0,3 miljoen euro.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,3 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en inkomen	
1.1	Werk en activering	
	Beleidsveld: Werk en Activering	
	Activering van klanten	Doelstelling: op jaarbasis 9% van de klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op een participatie baan plaatsen. In totaal zijn er ruim 400 participatiebanen beschikbaar. Wij verwachten dit jaar maximaal 80 klanten te plaatsen. Dat is 2%. We zijn in maart begonnen met de opdrachtformulering voor een projectplan. Dit plan is voor de zomer opgeleverd. Hierdoor hebben we de aanbesteding bij de verschillende organisaties pas na de zomer kunnen afronden.
1.2	Arbeidsmarktbeleid	
	Social return	In maart hebben we op het Werkplein het matchloket 'social return' opgericht. Het matchloket ondersteunt bedrijven bij de invulling van hun social return verplichting door geschikte kandidaten te selecteren en aan te bieden. Mogelijk willen we in de toekomst deze dienstverlening ook regionaal aanbieden.
1.3	Inkomen en Financiële ondersteuning	
	Beleidsveld: Uitkeringen	
	Afhandelingstermijn	In 2012 wilden we 100% binnen 8 weken afhandelen. Over de eerste 3 kwartalen hebben we 85% van de aanvragen binnen 8 weken afgehandeld. Begin 2012 zijn er verbetertrajecten ingezet. De verbetertrajecten bevinden zich nu in de implementatiefase en hebben een positief effect. Wij verwachten over 2012 uit te komen op een percentage tussen de 85 en 90.
	Bijstandsvolume	Verwachting ten aanzien van het bijstandsvolume: maximaal 8.615 klanten. Per 1 oktober bedraagt het aantal Wwb-ers 8.896, dit is 309 meer dan de situatie op 1 januari 2012. De in VGR 2012-II geschetste ontwikkelingen hebben geen sterk dalend effect op volume de ontwikkelingen. Wij gaan er dan ook van uit dat de eindstand ruim 400 klanten hoger ligt dan waar we in de begroting 2012 vanuit zijn gegaan.
	Beleidsveld: Armoede- en minimeleid	
	Bijzondere bijstand	De druk op de bijzondere bijstand blijft toenemen. In de eerste 3 kwartalen hebben we 10% meer aanvragen afgehandeld dan over dezelfde periode vorig jaar. Op basis hiervan verwachten we nog steeds een overschrijding van ongeveer 0,3 miljoen euro.

	Langdurigheidstoeslag	Op dit moment hebben we meer dan 80% van het totale budget uitgegeven. Omdat de bulk van de aanvragen aan het begin van het jaar wordt afgehandeld verwachten we in 2012 een lichte overschrijding.
Beleidsveld: Schuldhulp verlening (SHV)		
	- Activiteit: Aanmeldingen SHV	De prognose was maximaal 2.400 aanmeldingen in 2012. Per 1 oktober bedraagt het aantal aanmeldingen 1.830. Een stijging van 4,5% ten opzichte van dezelfde periode in 2011.
	- Activiteit: Inschrijvingen schuldregeling en budgetbeheer	De prognose was maximaal 400 inschrijvingen voor een schuldregeling en maximaal 2.700 klanten in budgetbeheer. Over de eerste 3 kwartalen van 2012 hebben we 310 klanten ingeschreven voor een schuldregeling en hebben we al 2.662 klanten in budgetbeheer. Deze extra druk kunnen we niet aan met de huidige formatie.
1.4	Iederz	
	Taakstelling SW	Doordat er in het eerste halfjaar werd geanticipeerd op de komst van de nieuwe Wet Werken naar vermogen wordt de taakstelling in 2012 niet meer volledig ingevuld.
	Voortrajecten wachtlijst	Conform de beleidslijnen uitgezet in de nota (Re)visie zicht op werk & participatie in stad worden er geen mensen die op de wachtlijst staan op een voortraject geplaatst. Reden hiervoor is dat we mensen geen duidelijkheid en garanties kunnen geven ten aanzien van eventuele instroom in de toekomst.

2. Programma Economie en Werkgelegenheid

Economie en Werkgelegenheid			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
2.1	Ruimte voor bedrijvigheid	-10.420	1.200
2.2	Binnenstad en toerisme	-1.658	0
2.3	Groningen kennisstad	-1.112	0
2.4	Overige acquisitie	-80	0
2.5	Overig economie en werkgelegenheid	-15.778	-8.000
Totaal Economie en Werkgelegenheid		-29.048	-6.800

Toelichting op financiële afwijkingen

2.1 Ruimte voor bedrijvigheid (1,2 miljoen euro voordeel)

Herziening grondexploitaties, voordeel 1,3 miljoen euro.

Naar aanleiding van de herzieningen van de grondexploitaties is het tekort op de grondexploitaties kantoor- en bedrijfsterreinen becijferd op 23,7 miljoen euro. In de jaarrekening 2011 is reeds een bedrag van 25 miljoen euro gereserveerd om dit tekort te dekken. Hierdoor ontstaat er nu een voordeel van 1,3 miljoen euro.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

2.5 Overige economie en werkgelegenheid (8,0 miljoen euro nadeel)

TCN/SIG, nadeel 6,6 miljoen euro.

TCN/SIG verkeert in staat van faillissement. Daarom nemen wij een voorziening op van 6,6 miljoen euro. Dat komt overeen met het bij ons al bekende risico ten aanzien van onze vorderingen op TCN/SIG. Deze bestaan uit het tegoed van de stichting SIG van TCN/SIG Real Estate, een achtergestelde lening van 4,5 miljoen euro en een rekeningcourant met een negatief saldo van 1,8 miljoen euro en achterstallige rente van 0,3 miljoen euro.

Waardering grondbezit, nadeel 1,3 miljoen euro.

Wij verwachten een nadeel van 1,3 miljoen euro als resultaat op het grondbezit, exclusief de invloed van het trambesluit. Enerzijds is een voordeel ontstaan op de rente- en exploitatielasten van circa 1,2 miljoen euro. Anderzijds zal door de wijzigingen in de waarderingsregels voor "nog in exploitatie te nemen gronden" een afwaardering noodzakelijk zijn van circa 2,5 miljoen euro. Met deze afwaardering wordt voor een aantal strategische aankopen de boekwaarde in overeenstemming gebracht met de WOZ waarde.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid.

2	Programma: Economie en Werkgelegenheid	
2.1	Ruimte voor bedrijvigheid	
	Beleidsveld: Werklocaties	
	Terreinwinst: nieuwe bedrijventerreinen	De kavelverkoop blijft achter. Wij hebben een marktanalyse van de bedrijventerreinen (STEC rapport) uitgevoerd.
	Beleidsveld: Bedrijvigheid in de wijken	
	Wijkwinkelcentra	Het boeken van resultaten in Paddepoel gaat moeizaam. De planontwikkeling met de VvE maakt geen vorderingen vanwege de economische situatie.
2.2	Binnenstad en toerisme	
	Versterken bedrijfsleven binnenstad	
	Milieuscan horecabedrijven	Het project heeft een langere looptijd dan gepland. Nadat dit jaar de resterende milieuscans worden uitgevoerd sluiten wij het project af.

3. Programma Jeugd en Onderwijs

Jeugd en Onderwijs			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
3.1	Integraal jeugdbeleid	-36.646	1.500
3.2	Overig	-11.814	-5.900
Totaal Jeugd en Onderwijs		-48.460	-4.400

Toelichting op financiële afwijkingen

3.1 Integraal Jeugdbeleid (1,5 miljoen euro voordeel)

Statutenwijziging Zernike College, voordeel 0,8 miljoen euro.

In juli 2009 hebben wij over de statuswijziging van het Zernike College besloten. De wijziging zou per 1 januari 2012 ingaan in plaats van 1 januari 2013. Door deze wijziging wordt de gemeente Groningen gekort op de uitkering uit het gemeentefonds. De financiële bijdrage van 0,5 miljoen euro vanuit onderwijshuisvesting aan de gemeente Haren vervalt met ingang van 1 januari 2012 en valt dus vrij. In verband met de vervroeging van de statuswijziging Zernike College verwachten wij een extra incidenteel voordeel van 0,3 miljoen euro.

Onderbesteding VVE, voordeel 0,6 miljoen euro.

Het budget van het voor- en vroegschoolse educatieprogramma (VVE) is gebaseerd op het uitvoeringsplan "Kansen voor jonge kinderen" uit 2010. In dit uitvoeringsplan is ook de bezuinigingstaakstelling op het peuterspeelzaalwerk verwerkt. Deze bezuinigingstaakstelling loopt op van 0,4 miljoen euro in 2011 tot 1,0 miljoen euro structureel in 2014. Door het invoeren van een nieuwe subsidiesystematiek is eerder dan verwacht de bezuiniging gerealiseerd. Een deel van de programma's wordt vanaf 2011 bekostigd in cofinanciering met de kinderopvangtoeslag (rijk).

In 2010 was nog onvoldoende zicht op de effecten van deze nieuwe subsidiesystematiek en daarom is de afspraak gemaakt het ingezette beleid eind 2012 te evalueren en mogelijk te herijken. Voor 2012 leiden deze ontwikkelingen tot een incidentele onderbesteding van 0,6 miljoen euro.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,1 miljoen euro.

3.2 Overig (5,9 miljoen euro nadeel)

Doorbetaling openbaar onderwijs, nadeel 6,1 miljoen euro

Op basis van het advies *Vermogen tot onderwijs* van mr. L.J. Klaassen zijn besluiten genomen over de herziening van de bruidsschat aan en het versterken van het vermogen van het openbaar schoolbestuur O2G2. In de wet is de financiële gelijkstelling verankerd. Dat betekent dat wij een doorbetalingsverplichting hebben aan het bijzonder onderwijs. Deze doorbetaling ramen wij nu op 5,5 miljoen euro. Daarnaast verwachten wij vanwege de doorbetaling van middelen voor het passend onderwijs een extra nadeel van 0,6 miljoen euro.

Onderzoeksbudget, voordeel 0,2 miljoen euro.

Daarnaast valt in 2012 een deel van het incidenteel beschikbaar gestelde budget voor aanvullend onderzoek vrij, in totaal 0,2 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal thema's van het dossier "Verzelfstandiging van het openbaar onderwijs Groningen" nog niet is afgerond. Zo adviseert bijvoorbeeld mr. L.J. Klaassen (rapport mr. L.J. Klaassen) om het thema "juridisch eigendom schoolgebouwen" in 2013 ter hand te nemen. Daarom zal in 2013 advies en ondersteuning nodig zijn voor de afwikkeling van het genoemd dossier. Als gevolg hiervan is voor de onderbesteding op dit budget een tussentijdse resultaatbestemming voorgesteld.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

4. Programma Welzijn, Gezondheid en Zorg

Welzijn Gezondheid en Zorg			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
4.1	Sociale samenhang en participatie	-42.895	300
4.2	Preventie en zorg	-23.228	500
4.3	Integratie en emancipatie	-4.036	50
4.4	Overige welzijn gezondheid en zorg	0	0
Totaal Welzijn Gezondheid en Zorg		-70.159	850

Toelichting op financiële afwijkingen

4.1 Sociale samenhang en participatie (0,3 miljoen euro voordeel)

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), voordeel 0,3 miljoen euro.

Bij het opstellen van de begroting 2012 verwachtten wij een nadeel van 1,3 miljoen euro op de uitvoering van de Wmo. Om bij te sturen hebben wij Kanteling, het keukentafelgesprek /huisbezoek, ingezet en met burgers intensief gekeken naar voorliggende oplossingen. Daarnaast leidt het vorig jaar ingevoerde eigen bijdragebeleid tot een daling van het aantal aanvragen, vooral voor woningaanpassingen, van 0,6 miljoen euro. Ook kunnen wij binnen de aanbesteding hulpmiddelen sturen op (goedkopere) verstrekkingen via het depot. Hier verwachten wij een voordeel van 0,4 miljoen euro. Tenslotte hebben we een incidenteel voordeel van 0,4 miljoen euro door de herijking van de integratieuitkering Wmo over de jaren 2010 - 2012.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,2 miljoen euro.

4.2 Preventie en Zorg (0,5 miljoen euro voordeel)

Vrijval reservering vrouwenopvang, voordeel 0,1 miljoen euro.

Binnen de vrouwenopvang was sprake van een tekort van 0,1 miljoen euro voor de aanpak van huiselijk geweld. Dit zou met inzet van middelen uit maatschappelijke opvang worden opgelost. In de junicirculaire 2012 is voor dit doel extra rijksgeld beschikbaar gesteld. De bijdrage uit maatschappelijke opvang valt daardoor vrij.

Maatschappelijke opvang, voordeel 0,2 miljoen euro.

Van het budget maatschappelijke opvang wordt een deel incidenteel ingezet. Dit is om projecten te kunnen uitvoeren en om fluctuaties op te vangen in de toegekende bedragen van de decentralisatie uitkering van het rijk. Wij verwachten dat een bedrag van 0,2 miljoen euro vrijvalt.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,2 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

4	Programma: Welzijn Gezondheid en zorg	
4.1	Sociale samenhang en participatie	
	Beleidsveld: Bevorderen Sociale Samenhang en leefbaarheid in wijken	
	Accommodaties: nieuw beleid in een breder kader	Het nieuwe accommodatiebeleid verschijnt in het voorjaar van 2013 in plaats van eind 2012.
	Beleidsveld: Informatie, advies en ondersteuning	
	Kwaliteit en dienstverlening Zorgloket	De website is toegankelijker geworden. Overheveling van AWBZ begeleiding naar Wmo is uitgesteld (zie onder); potentiële nieuwe aanvragers werden dus ook niet geïnformeerd.
	Beleidsveld: Deelname aan de samenleving van mensen met beperkingen	
	Aanbesteding collectief vervoer	Het oude contract is met enkele maanden verlengd, het nieuwe contract gaat in per 7 januari 2013.
	Overheveling functie begeleiding uit AWBZ naar de Wmo	De overheveling van AWBZ hulpmiddelen voor de kortdurende uitleen naar de Wmo ging niet door; gekozen werd voor overheveling naar de Zvw. Verdere actie was dus niet vereist.
4.3	Integratie en emancipatie	
	Beleidsveld: Inburgering	
	Aantal inburgeraars op een persoonlijk inburgeringsbudget (PIB)	Doelstelling: minimaal 20 inburgeraars op een PIB. Geen enkele inburgeraar heeft gebruik gemaakt van een PIB. Dit komt doordat de het type inburgeraars. Voor deze doelgroep blijkt het geen goed toepasbaar instrument.
	Huisvestingstaakstelling	Nog uit te voeren taakstelling 2012: 62. Realisatie t/m 3 ^e kwartaal: 30 gehuisvest. Wij gaan er vanuit dat we in het 4 ^e kwartaal nog ongeveer 20 inburgeraars kunnen huisvesten. Oorzaak van het niet halen van de taakstelling is dat we vergunninghouders niet kunnen dwingen om zich in Groningen te vestigen.
	Beleidsveld: Volwassenen educatie	
	Activiteit: Alfabetisering	In het eerste kwartaal zijn 350 nieuwe trajecten alfabetisering en NT2 gestart. Het budget is bijna volledig uitgeput. Per 10 oktober zijn wij gestopt met het aanbieden van betaalde alfabetisering aan vrijwillige inburgeraars. Inburgeringsplichtigen mogen we niet weigeren.

5. Programma Sport en Bewegen

Sport en Bewegen			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
5.1	Sportieve infrastructuur	-15.995	-150
5.2	Deelname aan sport	-1.539	300
5.3	Overig sport en bewegen	-307	0
Totaal Sport en Bewegen		-17.841	150

Toelichting op financiële afwijkingen

5.2 Deelname aan sport (300 duizend euro voordeel)

Project BOS, voordeel 0,3 miljoen euro.

Voor de uitvoering van het project BOS (buurt, onderwijs en sport) hebben wij met gemeentelijke cofinanciering rijksgegeld ingezet. Dit project is in 2011 afgerond en hieruit blijkt dat niet het volledige budget is benut. De vrijval bedraagt 0,3 miljoen euro. Deze middelen zijn in afwachting van definitieve vaststelling van de subsidie door het rijk opgenomen op de balans. De besteding van de rijksmiddelen is in de SISA-bijlage in de jaarrekening 2011 verantwoord aan het rijk. De subsidie van het rijk is in het 4^e kwartaal 2012 definitief vastgesteld, waardoor de opgenomen balanspost nu vrijvalt.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

5	Programma: Sport en bewegen	
5.1	Sportieve infrastructuur	
	Beleidsveld: Accomodaties	
	Onderhoud, beheer en vernieuwing accommodaties	Er is nog geen uitsluitsel over sporthal Zuid. In het vierde kwartaal 2012 zijn we in overleg met het Noorderpoortcollege en andere partners om mogelijkheden te verkennen. De aanpassingen aan Sportcentrum Kardinge worden in 2012 voorbereid. De aanbesteding vindt in 2013 plaats.
	Beleidsveld: Verenigingen en subsidies	
	Subsidie- en tarievenstelsel	Vanwege budgetoverschrijding verenigingssubsidies willen we in 2013 dit stelsel evalueren.
	Beleidsveld: Openbare ruimte	
	Spelen	Plan voor kaders sportieve inrichting volgt in 2013.

6. Programma Cultuur

Cultuur			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
6.1	Culturele infrastructuur	-36.325	-1.000
6.2	Deelname aan cultuur	-1.191	0
6.3	Overig cultuur	-1.156	0
Totaal Cultuur		-38.672	-1.000

Toelichting op financiële afwijkingen

6.1 Culturele Infrastructuur (1,0 miljoen euro nadeel)

Oosterpoort / Stadsschouwburg (OPSB), trekkenwand, nadeel 0,6 miljoen euro.

In 2003 is een trekkenwand in de Stadsschouwburg opgeleverd. Deze complexe installatie bestaat uit diverse componenten. Deze componenten hebben een verschillende technische levensduur. Bij de oplevering is een afschrijvingstermijn van 20 jaar gehanteerd voor de volledige installatie. In 2012 zijn onderdelen van de trekkenwand vervangen mede vanwege het moeten voldoen aan het veiligheidsniveau SIL 3. Vanwege de generiek gehanteerde afschrijvingstermijn vertegenwoordigen de vervangen componenten echter nog steeds een boekwaarde op de balans. Voor de vervanging van deze componenten zijn inhaalafschrijvingen nodig. Met deze aanpassing wordt de trekkenwand in componenten geactiveerd waarbij de afschrijvingstermijn in lijn is met de technische levensduur. Daardoor ontstaat een nadeel van 0,6 miljoen euro.

Oosterpoort / Stadsschouwburg (OPSB), bezuinigingen, nadeel 0,3 miljoen euro.

Daarnaast hebben wij bezuinigingstaakstellingen niet kunnen realiseren. Enerzijds vanwege de markt gerelateerde activiteiten van OPSB en de termijn waarop deze moeten worden vastgelegd. Anderzijds door de samenloop met de organisatieontwikkelingen van de gemeentelijke organisatie. In het licht van de beoogde verzelfstandiging van de werkmaatschappij OPSB laten wij begin 2013 een bedrijfseconomisch onderzoek uitvoeren naar de financiële situatie, waarin de mogelijkheden om genoemde bezuinigingstaakstellingen te realiseren worden betrokken.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

7. Programma Verkeer

Verkeer			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
7.1	Fiets	-1.152	1.400
7.2	Openbaar vervoer	31	-1.300
7.3	Auto	-3.550	75
7.4	Parkeren	-6.003	-6.000
7.5	Verkeersveiligheid	-400	0
7.6	Overig verkeer	-7.792	0
Totaal Verkeer		-18.866	-5.825

Toelichting op financiële afwijkingen

7.1 Fiets (1,4 miljoen euro voordeel)

Nacalculatie fietsbrug Plantaanlaan, voordeel 0,6 miljoen euro.

Na afronding van het project aanleg fietsbrug Plantaanlaan is in 2012 een nacalculatie opgesteld. Deze nacalculatie resulteert in een voordeel op dit project van 0,6 miljoen euro.

Stopzetten projecten, voordeel 0,8 miljoen euro.

De raad heeft 14 november 2012 bij de vaststelling van de gemeentebegroting 2013 besloten om te stoppen met een aantal projecten. Als gevolg daarvan valt de afronding van de NZ route (fietspad Hoogkerk) voor 0,6 miljoen euro vrij. Daarnaast valt een bedrag van 0,2 miljoen euro van het Fietspad Noordelijke Ringweg vrij.

7.2 Openbaar vervoer (1,3 miljoen euro nadeel)

Als gevolg van het trambesluit is een afwaardering nodig van de boekwaarde van de Glauvé locatie, de appartementen Eikenlaan en de aangekochte woonboten Turfsingel. Ons aandeel in deze kosten is 3,3 miljoen euro.

De onderlinge vorderingen tussen het Trambureau en de gemeente moeten nog worden verrekend. Deze maken nog geen deel uit van het verwachte resultaat.

Mede vanwege het trambesluit vallen structurele extra beleidsmiddelen Regiotram vrij. In 2012 bedraagt de vrijval 2,1 miljoen euro.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

7.3 Auto (0,1 miljoen euro voorde)

Stopzetten projecten, voordeel 0,1 miljoen euro.

Uw raad heeft 14 november jl. bij de vaststelling van de gemeentebegroting 2013 besloten te stoppen met een aantal projecten. In 2012 levert dit ten aanzien van de herinrichting Dierpenring een incidentele vrijval op van 75 duizend euro. Het resterende bedrag van 80 duizend euro maakt deel uit van de reserve extra beleid en wordt onttrokken aan de reserve door een bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening. Dit wordt toegelicht bij het besteedbaar resultaat.

7.4 Parkeren (6,0 miljoen euro nadeel)

Afwikkeling parkeergarage Damsterdiep, nadeel 4,7 miljoen euro.

Naar aanleiding van de uitspraak in de arbitrage hebben wij onderhandelingen gevoerd ten aanzien van het schadebedrag. Deze onderhandelingen met de aannemer zijn afgerond. Voor de afhandeling parkeergarage Damsterdiep hebben wij ten laste van 2012 een voorziening opgenomen van 4,7 miljoen euro. Daarnaast spelen er ook nog verzekeringskwesties over omliggende panden en andere bijkomende kosten die invloed kunnen hebben op de risicovoorziening.

Exploitatie Parkeren, nadeel 1,3 miljoen euro.

Uw raad heeft op 28 maart 2012 de nota 'Parkeren met Perspectief' vastgesteld. In deze nota zijn verschillende maatregelen opgenomen om het Parkeerbedrijf op termijn weer gezond te maken. Dit zijn maatregelen met betrekking tot de Boterdiepgarage, het effect van het basispakket en de dotatie uit de reserve grondzaken.

Het nadeel wordt veroorzaakt door het niet realiseren van de vergoeding van 0,5 miljoen euro van het OV-bureau voor beheer en exploitatie van de P+R-terreinen. Daarnaast is de opbrengst van de Damsterdiepgarage 0,3 miljoen euro lager.

Ten aanzien van de waardering van de parkeergarages hebben wij restwaarden ingevoerd. Van de besparing in de afschrijvingslasten wordt 0,1 miljoen euro niet gerealiseerd.

De beoogde besparing op beheerkosten fietsvoorzieningen worden deels gerealiseerd, wij verwachten een nadeel van 0,1 miljoen euro. Daarnaast is de opbrengst van de fiscale handhaving 0,1 miljoen euro lager dan begroot.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,2 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

7	Programma: Verkeer	
7.1	Fiets	
	Beleidsveld Fietspaden/routes	
	Fietspad langs Noordelijke Ringweg	Bij de begroting 2013 is besloten dit project te stoppen.
	Fietspad langs spoorlijn Groningen-Sauwerd	Bij de begroting 2013 is besloten dit project te stoppen.
	Fietsroute Plus	Provincie Groningen is trekker en financier van de verschillende fietsroute Plus-projecten die omliggende kernen met de Stad verbinden. Voor de aantakking van deze fietsroutes Plus op het stedelijke netwerk, waarvoor de gemeente zowel inhoudelijk als financieel aan de lat staat, zijn geen middelen beschikbaar
	Beleidsveld Stallingen	
	Fietsparkeren Binnenstad	Bij de begroting 2013 is besloten dit project te stoppen.
	Fietsparkeren Hoofdstation	Bij de begroting 2013 is besloten dit project te stoppen.
7.2	Openbaar vervoer	
	Beleidsveld Spoor	
	Regiotram	Bij de begroting 2013 is besloten dit project te stoppen.
	Beleidsveld Bus	
	HOV-as Peizerweg	Voor aanleg van de busbaan is ondertunneling van het spoor met de Paterswoldseweg nodig. Gevolg is dat de planning van de uitvoering van het project is aangepast (tot 2015). Door deze vertraging halen we de Quick Win subsidie uit dit project en hevelen we dit bedrag over naar de projecten busbaan Europaweg en aansluiting P3 op Europaweg. Het dekkingstekort op het project HOV-as Peizerweg dat door het overhevelen van de subsidie ontstaat, willen we opvangen met BDU en RSP. Hierover zullen we in overleg met de provincie treden.
7.3	Auto	
	Beleidsveld: Regionale ontsluitingen en ringwegen	
	Reconstructie Noordzebrug/Bedumerweg	Project vertraagd vanwege mislukken aanbesteding. De verwachting is dat het project uiterlijk 2015 (voor aanpak zuidelijke ringweg) is gerealiseerd. De provincie is overigens trekker van dit project.
	Beleidsveld: Stedelijke Hoofdstructuur	
	Sectorenmodel	Het bepalen van het vervolgtraject duurt langer dan gepland. Dit model zal worden meegenomen in de brede aanpak van de Bereikbaarheid van de stad.
7.4	Parkeren	
	Beleidsveld: Parkeervoorzieningen	
	Parkeergarages	De oplevering van de Damsterdiepgarage is vertraagd. De verdragingskosten zijn voor rekening van de gemeente. In algemene zin blijft de bezettingsgraad en daarmee de kostendekkendheid van onze parkeergarages een aandachtspunt
	P+R terreinen	Met het stoppen van het project Regiotram is P+R Zernike geschrapt.
	Beleidsveld: Parkeerbedrijf	
	Resultaat parkeerbedrijf	In 2011 constateerden wij dat het Parkeerbedrijf te maken heeft met een structureel tekort. We voeren maatregelen – conform “Parkeren met Perspectief” uit om dit tekort terug te dringen. De prognose in

		voortgangsrapportage 2012-III is een nadeel van 1,3 miljoen euro.
	Exploitatie straatparkeren	In de begroting 2012 hebben wij aangegeven dat handhaving geïntensiveerd wordt. Dit is nog niet volledig ingezet.
	Exploitatie Parkeergarages	Belangrijke oorzaak van ongunstige meerjarenprognose ligt in (aanloop)verliezen van parkeergarages. Het Parkeerbedrijf structureel gezond maken, houdt onze aandacht.
	Beheer P+R terreinen	Dekking van kosten vraagt aandacht. Bijdrage van OV-bureau van 0,5 miljoen euro nog niet geëffectueerd.
	Stadstoezicht	De personele capaciteit blijft aandachtspunt. Dit heeft directe invloed op de opbrengsten uit handhaving

8. Programma Wonen

Wonen			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
8.1	Doelgroepen	-1.474	500
8.2	Nieuwbouw	-4.426	-4.100
8.3	Bestaande woningvoorraad	-9.671	700
8.4	Cultuurhistorie en archeologie	-2.102	-100
8.5	Overig wonen	-3.068	1.100
Totaal Wonen		-20.741	-1.900

Toelichting op financiële afwijkingen

8.1 Doelgroepen (0,5 miljoen euro voordeel)

Stopzetten projecten, voordeel 0,5 miljoen euro.

Uw raad heeft 14 november 2012 bij de vaststelling van de gemeentebegroting 2013 besloten te stoppen met een aantal projecten. Als gevolg daarvan vallen de ingezette middelen voor het Revolverend Fonds vrij. Deze vrijval bedraagt 0,5 miljoen euro.

8.2 Nieuwbouw (4,1 miljoen euro nadeel)

Herziening grondexploitaties, nadeel 5,3 miljoen euro.

Naar aanleiding van de herzieningen van de grondexploitaties is het tekort op de grondexploitaties voor woningbouwlocaties becijferd op 20,3 miljoen euro. In de jaarrekening 2011 is er reeds een bedrag van 15 miljoen euro gereserveerd om dit tekort te dekken. Er resteert nog een tekort van 5,3 miljoen euro.

Opheffing van de woningbouwaccelerator, voordeel 0,5 miljoen euro.

Door het opheffen van de voorziening 'Woningbouwaccelerator' ontstaat er een voordeel van 0,5 miljoen euro. Aangezien er geen gebruik meer werd gemaakt van de subsidieregeling is deze komen te vervallen. Deze vrijval wordt aangewend voor startersleningen.

Slotcalculaties Vinkhuizen en Sportlaan, voordeel 0,4 miljoen euro.

Het voordeel van 0,4 miljoen euro is het resultaat op de slotcalculaties Vinkhuizen en Sportlaan die in december 2012 aan uw raad worden voorgelegd.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,3 miljoen euro.

8.3 Bestaande woningvoorraad (0,7 miljoen euro voordeel)

Woonschepenhaven, voordeel 0,5 miljoen euro.

Het project Woonschepenhaven wordt met ISV middelen gefinancierd. De verwachte uitgaven blijven achter in 2012, waardoor 0,5 miljoen euro vrijvalt.

ISV Duurzame woningvoorraad, voordeel 0,4 miljoen euro.

Dit voordeel ontstaat door het niet doorgaan van het project in de Korrewegwijk van corporatie Lefier en verlaging van het aantal woningen in enkele andere projecten. Daarnaast is er vrijval op middelen voor communicatie en energieadviezen / ondersteuning van verenigingen van eigenaren (VvE's).

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,2 miljoen euro.

8.5 Overig wonen (1,1 miljoen euro voordeel)

In 2012 heeft verkoop plaatsgevonden van 7,1 hectare grond gelegen in de gemeente Hoogezand-Sappemeer. Deze verkoop levert een voordeel op van 1,1 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

8	Programma: Wonen	
8.1	Doelgroepen	
	Beleidsveld: Jongeren	
	Toevoegen van 4500 eenheden tot en met 2014	Zoals weergegeven in de monitor Jongerenhuisvesting (collegebrief aan de raad, juni 2012) hebben we t/m 2014 ongeveer 3.000 eenheden in de planning. Van belang hierbij is vooral dat we goede kwaliteit toevoegen om een reëel en aantrekkelijk alternatief voor de onzelfstandige kamerbewoning aan te kunnen bieden.
	Beleidsveld Gezinnen	
	Realiseren van woningen in groenstedelijk segment	Zie deelprogramma 2, beleidsveld stadsuitbreidingen.
	Beleidsveld: Ouderen	
	Herziening samenwerkingsovereenkomst Zorgen voor Morgen	Het proces om te komen tot een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is in gang gezet. Door de verbreding naar het WMO meerjarenprogramma zal de planning doorschuiven naar najaar 2013.
8.2	Nieuwbouw	
	Beleidsveld: Versnellen en faciliteren nieuwbouw	
	Aanvulling reserve grondzaken	In de begroting 2013 zijn extra beleidsmiddelen ter beschikking gesteld om de reserve aan te vullen. Na vaststelling van de slotcalculaties wordt het resultaat in 2012 toegevoegd aan de reserve grondzaken.
	Beleidsveld Bouwen in de bestaande stad	
	Intense Laagbouw	Het project aan de Oosterhamrikkade is uitgewerkt en op de markt gebracht. Over het project Engelse Kamp wordt nog met de ontwikkelaar onderhandeld.
	Beleidsveld Stadsuitbreidingen	
	Meerstad	Door de crisis worden er minder woningen in Meerstad gerealiseerd dan verwacht en daarmee ook in het groenstedelijke segment. Ondertussen is een nieuwe ontwikkelingsstrategie

		opgesteld en is de GREX bijgesteld, waarmee deze lagere aantallen kunnen worden opgevangen
	Beleidsveld Kwaliteitsbewaking en dienstverlening	
	Groene Daken	Op dit moment zijn er 23 groene daken gerealiseerd. In de begroting hebben wij aangegeven te streven naar aanleg van 50 groene daken in 2012.

9. Programma Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte

Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte		
Nr. Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-36.671	1.300
9.2 Afvalinzameling en -verwerking	3.589	1.300
9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	-1.715	500
Totaal Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-34.797	3.100

Toelichting op financiële afwijkingen

9.1 Kwaliteit van de leefomgeving (1,3 miljoen euro voordeel)

Stopzetten projecten, overdracht A7, voordeel 1,1 miljoen euro.

Uw raad heeft 14 november 2012 bij de vaststelling van de gemeentebegroting 2013 besloten te stoppen met een aantal projecten.

BORG Onderhoud en beheer, nadeel 0,1 miljoen euro.

Dit nadeel ontstaat mede door hogere kosten in het regulier onderhoud van groen en door meerkosten in de uitvoering van bomen- en groenprojecten. Daarnaast neemt het areaal en daarmee de kosten van het (ecologisch) beheer van bermen en sloten toe.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,3 miljoen euro.

9.2 Afvalinzameling en -verwerking (1,3 miljoen euro voordeel)

Afvalstoffenheffing, voordeel 1,1 miljoen euro.

We verwachten vrijval vanwege vermeden vuilverwerkingskosten voor kunststoffen (2010 t/m 2012) van 0,6 miljoen euro. Op basis van de ontvangen afvalstoffenheffing verwachten wij een voordeel van 0,7 miljoen euro in 2012.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,2 miljoen euro.

Bedrijfsafval, voordeel 0,2 miljoen euro.

Het verwachte resultaat van 0,2 miljoen euro op bedrijfsafval wordt met name veroorzaakt door inzameling en vuilverwerking.

9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte (0,5 miljoen euro voordeel)

Wettelijke registraties, nadeel 0,3 miljoen euro.

Conform de wettelijke verplichting voor gemeenten voeren wij registraties. Daaronder vallen de Wet basisregistraties adressen gebouwen (BAG) en de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (WKPB). Per 2012 geldt dit ook voor de Wet basisregistratie grootschalige topografie (BGT). De

werkzaamheden die onder deze wetten vallen zijn onder andere adresvorming en beheer en gebruik van de grootschalige topografie.

Uitvoering project Grondig, voordeel 0,8 miljoen euro.

Door onderbesteding verwachten wij in 2012 vrijval op het project Grondig. Binnen het project Grondig voeren wij wettelijke taken uit (Wet Bodembeheer) en het gemeentelijke bodemuitvoeringsprogramma 2010 – 2014. Bij de rekening 2012 komen wij met een bestemmingsvoorstel voor deze middelen.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

9	Programma: Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	
9.1	Kwaliteit van de leefomgeving	
	Beleidsveld: Onderhoud en beheer van de openbare ruimte	
	Onderhoud begraafplaatsen	De procedure voor toekomstige ruiming wordt in 2013 opgesteld.
	Beleidsveld: Toezicht en handhaving openbare ruimte	
	Activiteit: Stadstoezicht	In het handhavingsprogramma Stadstoezicht 2012 zijn de prioriteiten benoemd waarop Stadstoezicht in 2012 toezicht houdt en handhaaft. Handhaving richt zich op afval, wildplassen, parkeren, alcohol, honden, graffiti en evenementen. Zowel deze nieuwe taken als het 'integraal toezicht houden en handhaven' zijn nog niet voldoende ingebed in de dagelijkse bedrijfsvoering. Daarnaast verloopt – door wijzigingen in de landelijke regelgeving - de instroom van nieuwe stadswachten (toezichthouders) minder goed dan oorspronkelijk was voorzien. Dit heeft een nadelig effect op de toezichthoudende werkzaamheden van Stadstoezicht.
	Beleidsveld: onderhoud infrastructuur	
	Rioleringsprojecten	De aanleg van riolering op het volkstuincomplex Bruilwering is nu gepland in het voorjaar 2013. Bewonersparticipatie bij planvoorbereiding vergt meer tijd dan voorzien.
	Oeverbeschermingen	De eerste fase vervanging kade Oude Winschoterdiep wordt pas in 2013 uitgevoerd. De voorbereiding vergt meer tijd o.a. door het noodzakelijk extra ophogen.
	Brugbediening	De uitwerking van concrete afspraken met de provincie vergt meer tijd omdat ook het beheer van de betreffende kanaalvakken er aan gekoppeld is. Afronding verwachten we begin volgend jaar.

10. Programma Veiligheid

Veiligheid			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
10.1	Veilige woon- en leefomgeving	-514	0
10.4	Integriteit en veiligheid	-59	50
10.5	Fysieke Veiligheid	-16.521	500
Totaal Veiligheid		-17.094	550

Toelichting op financiële afwijkingen

10.5 Fysieke Veiligheid (0,5 miljoen euro voordeel)

Met ingang van 1 januari 2006 is de FLO-regeling vervangen door een levensloopregeling. Voor alle medewerkers die op 1 januari 2006 in dienst waren in een bezwarende functie geldt vanaf deze datum het overgangsrecht FLO. De totale kosten voor de oude FLO-regeling en de kosten die wij maken voor het overgangsrecht FLO zijn 0,5 miljoen euro lager dan begroot.

Het voordeel ontstaat onder andere omdat repressief personeel er voor kiest om langer door te werken dan tot hun 55^e. Hierdoor nemen de kosten die ten laste van het FLO-overgangsrecht komen af.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

10	Programma: Veiligheid	
10.5	Fysieke veiligheid	
	Beleidsveld: Brandweer	
	Repressie: Normen en opkomsttijd.	<p>Door een aantal redenen zal het percentage 'opkomsttijden binnen de norm' dalen waar het betreft de uitrukken van de brandweer. Het verloop van percentages is als volgt: 2010: 86%; 2011: 80,7%; 2012: 68,9%.</p> <p>De daling van de 'opkomsttijden binnen de norm' heeft een aantal oorzaken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In het UMCG zijn veel brandmelders (plm. 12.500) aanwezig en de urgentie van de aard van het gebouw brachten met zich mee dat in het verleden het aantal 'prio-1 meldingen' waarop uitgerukt werd relatief groot was. Omdat het UMCG zich op betrekkelijk korte afstand bevindt van de kazerne, kon altijd bij het UMCG de norm-opkomsttijd gehaald worden. Omdat wij de afgelopen periode (1,5 á 2 jaar) veel energie hebben gestoken in het terugdringen van ongewenste meldingen loopt het aantal ongewenste meldingen vanuit het UMCG terug. Dit heeft een nadelig effect op de score 'opkomst binnen de norm'. 2. Met de overgang van de Groninger meldkamer naar de Meldkamer Noord Nederland heeft ook een overgang van het alarmeringssysteem plaatsgevonden van C2000 naar P2000. De tijd die gelegen is tussen 'druk op de knop in de meldkamer' en het afgaan van de pieper bij de manschappen is door de invoering van dit nieuwe systeem met 15 seconden verlengd. De overgang van de meldkamer Groningen naar de noordelijke meldkamer heeft ongeveer ook een minuut 'vertraging' opgeleverd in de uitvraag van het incident en de alarmering. <p>Overigens wijken opkomsttijden van de stad Groningen niet wezenlijk af van opkomsttijden van qua omvang vergelijkbaar stedelijk gebied. De Inspectie Veiligheid en Justitie meldt in haar rapport 'Landelijk beeld van opkomsttijden en ontwikkeling van expertregio's' dat het gemiddelde percentage van behalen van de normtijd in Nederland ligt op 67.</p>

12. Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
12.1	Innovaties	-3.412	150
12.2	Personeel	0	0
12.3	Facilitaire dienstverlening	-4.761	-100
12.4	Overige bedrijfsvoering	-669	-1.600
Totaal Bedrijfsvoering		-8.842	-1.550

Toelichting op financiële afwijkingen

12.4 Overige Bedrijfsvoering (1,6 miljoen euro nadeel)

Organisatiekosten, nadeel 1,8 miljoen euro.

De belangrijkste oorzaak is een forse terugloop in projecten. Er zijn minder projecten en/of projecten zijn vertraagd. Het gevolg is dat er minder organisatiekosten kunnen worden gedekt uit investeringsprojecten ten opzichte van de begroting.

Er wordt bijgestuurd door de flexibele schil af te bouwen. Ondanks deze bijsturingmaatregelen ontstaat er een tekort. Een groot deel van de overhead is echter niet direct beïnvloedbaar. Denk hierbij aan kosten voor huisvesting en ondersteunende afdelingen. Het resultaat is door de teruglopende capaciteitsinzet een nadeel van 1,0 miljoen euro.

In de begroting 2012 is een dotatie aan de reserve organisatiekosten van 0,7 miljoen euro geraamd. De dekking voor deze toevoeging, het verwachte voordeel op organisatiekosten wordt niet gerealiseerd. Dit wordt met name veroorzaakt door incidentele nadelen vanwege bezuinigingen.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,2 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

13. Programma Overig

Overig			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
13.1	College, raad en overig	27.490	500
13.2	Publieke dienstverlening	-441	0
Totaal Overig		27.049	500

Toelichting op financiële afwijkingen

13.1 College, Raad en Overig (0,5 miljoen euro voordeel)

Organisatieontwikkeling, voordeel 0,9 miljoen euro.

Van de beschikbare middelen voor de projecten van Organisatieontwikkeling valt naar verwachting 0,8 miljoen euro vrij in 2012. Aangezien de projecten van Organisatieontwikkeling doorlopen in 2013 is inzet van deze middelen in 2013 nodig. Hiervoor dienen wij bij de rekening 2012 een bestemmingsvoorstel in.

Amendement reserve Kinderen en Armoede, nadeel 0,5 miljoen euro.

Bij het opmaken van de begroting 2012 is uitgegaan van de inzet van de reserve Kinderen en Armoede voor 0,5 miljoen euro. Dit bedrag zou aan de Algemene Egalisatie Reserve worden toegevoegd. Met het aannemen van dit amendement blijven deze middelen beschikbaar binnen het bestedingsdoel Kinderen en Armoede, de dekking voor de toevoeging aan de AER is daarmee vervallen.

BTW Compensatiefonds, voordeel 0,3 miljoen euro.

Ten aanzien van het BTW Compensatiefonds (BCF) verwachten wij een voordeel van 0,3 miljoen euro. Dit voordeel bestaat uit de BCF component uit het Participatiebudget van 0,5 miljoen euro en een nadeel van 0,2 miljoen euro als gevolg van een nacalculatie van het gehanteerde mengpercentage voor indirecte kosten. Het verwachte resultaat uit het rioleringsbudget van 1,6 miljoen euro is, zoals in eerdere jaren, lopende het jaar via een begrotingswijziging aan de BCF egalisatiereserve toegevoegd.

Bezuinigingen, nadeel 0,4 miljoen euro.

In de 7e Voortgangsrapportage hebben wij uw raad gemeld dat van de taakstelling 2011 en 2012, in totaal 26,9 miljoen euro, inmiddels 20,5 miljoen euro (77%) structureel is gerealiseerd. Daarnaast is voor 5,8 miljoen euro (21%) incidentele dekking gevonden. Deze incidentele dekking hebben we onder andere gevonden in versnelde realisatie van afschrijvingen, inzet van de risicobuffer bezuinigingen en inzet van een deel van het Vormings- & Opleidingsbudget. Op dit moment is het incidentele tekort 2012 0,4 miljoen euro.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,2 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid
Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

15. Programma Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien

Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2012	verwachte afwijking VGR 2012-III
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	341.515	5.100
Totaal Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien		341.515	5.100

Toelichting op financiële afwijkingen

15.1 Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien (5,1 miljoen euro voordeel)

Algemene uitkering, voordeel 5,2 miljoen euro.

Het verwachte voordeel bestaat uit een aantal onderdelen.

De uitkeringen voor de jaren 2010 en 2011 zijn in totaal met 1,1 miljoen euro verhoogd.

De uitkeringsfactor voor 2012 wordt met 6 punten verlaagd ten opzichte van de begroting 2012. Dit levert een nadeel op van 1,0 miljoen euro.

Door actualisatie van plaatselijke ontwikkelingen in 2012 stijgt de algemene uitkering met 5,1 miljoen euro. Uit deze actualisatie blijkt wederom dat de stad op een heel aantal onderdelen in de afgelopen periode sneller is gegroeid dan waar wij rekening mee hebben gehouden (dit wordt ook deels verklaard door de structurele doorwerking van de groei vanuit 2011). Deze stijging zit vooral in het aantal inwoners, jongeren, woonruimten en de omgevings-adressendichtheid.

In de genoemde actualisatie van 2012 is uitwerking gegeven aan de statuswijziging van het Zernikecollege. In de begroting gingen wij er vanuit dat deze wijziging in 2013 zou worden doorgevoerd. Tot 2012 ontvingen wij een bijdrage vanuit het gemeentefonds voor het aantal leerlingen op het Zernikecollege. Vanaf 2012 ontvangt Haren deze bijdrage in het gemeentefonds. Het gemeentefonds daalt hierdoor met 1,1 miljoen euro in 2012 voor Groningen.

Tegenover deze daling staat het vervallen van de bijdrage die wij de afgelopen jaren betaalden aan Haren (0,45 miljoen euro). Het verschil tussen de lagere gemeentefonds bijdrage in 2012 en het vervallen van de bijdrage aan Haren wordt in 2012 voor 0,3 miljoen euro gedekt uit het IHP 2012. Deze vrijval is toegelicht in Programma 3, Jeugd en Onderwijs. Het overige verschil van 0,35 miljoen euro komt – conform eerdere besluitvorming – ten laste van de algemene middelen.

Financieringsfunctie, voordeel 0,8 miljoen euro.

Het verwachte voordeel bestaat uit verschillende onderdelen. Op de mismatchfinanciering verwachten wij een voordeel van 1,3 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door een lagere korte rente dan begroot. Deze lage korte rente geldt echter ook voor de rente die wij ontvangen van de externe bank. Hierop verwachten wij een nadeel van 0,6 miljoen euro.

De lange rente is eveneens langer dan begroot: wij verwachten hierop een voordeel van 1,0 miljoen euro.

Ten aanzien van de reserves en kapitaalverstrekking verwachten wij een nadeel van 0,8 miljoen euro.

Er zijn minder reserves beschikbaar dan in de begroting van 2012 is aangenomen. Hierdoor moeten wij duurdere leningen aantrekken, waardoor wij een nadeel verwachten van 0,8 miljoen euro. Daarnaast rekenen wij aan de bestaande reserves en voorzieningen rente toe. Bij reserves en voorzieningen waarvan de omvang voldoende is, wordt deze toegerekende rente toegevoegd aan de algemene middelen. Bij de bestemming van het resultaat 2011 is een omvangrijk deel van de reserves ingezet om het nadelige rekeningresultaat op te vangen. Daardoor neemt deze toevoeging aan de algemene middelen met 0,8 miljoen euro af.

Overige rente effecten hebben een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Onroerende zaakbelasting, nadeel 1,5 miljoen euro.

Het verwachte nadeel heeft een aantal oorzaken. In de eerste plaats valt de economische waarde van de woningen en bedrijven in de stad aanzienlijk lager uit dan ten tijde van de besluitvorming van de tarieven in het najaar van 2011 werd voorzien. Op dat moment waren de taxaties van de woningen en bedrijven niet afgerond. Voor het niet getaxeerde deel moesten aannames gedaan worden. In werkelijkheid vielen de taxaties lager uit dan aangenomen werd.

De tweede oorzaak is de recessie. Hierdoor verwachten wij een nadeel van 0,6 miljoen euro. Die leidt er toe dat met name grote bedrijven kritischer naar de WOZ-waarde kijken en zich ook laten bijstaan door professionele belastingadviseurs. Door deze bezwaarprocedures is de opbrengstderving hoger dan geraamd. Daarnaast is de volumegroei lager dan geraamd omdat er minder gebouwd wordt in de stad. En tenslotte komt de economische crisis ook tot uitdrukking in een toename van het aantal leegstaande bedrijfspanden en een toename van de oninbare vorderingen (meer failliete bedrijven en meer huishoudens in de schuldenregeling).

Ten aanzien van vorderingen uit voorgaande jaren ontstaat een nadeel van 0,4 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door verminderingen na

bezwaarprocedures met 0,3 miljoen euro. Ook wordt er meer oninbaar verklaard dan geraamd, een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Vrijval van Post Onvoorzien, voordeel 0,3 miljoen euro.

Op dit moment is er nog geen aanspraak gemaakt op de post voor onvoorzien.

Kleinere afwijkingen tellen gezamenlijk op tot een voordeel van 0,3 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

15. Programma: Algemene inkomsten en post onvoorzien		
	Omvang investeringen en kapitaalverstrekking	In de begroting is een aanname gedaan van 813 miljoen euro; wij verwachten een vermogensbehoefte van 852 miljoen euro. Het verschil zit vooral in de niet gerealiseerde inkomsten grondbedrijf. En een technische correctie in de rubricering van 15 miljoen euro voor bekleemde reserves. De volumes wijken nauwelijks af van de verwachtingen bij VGR-II.
	Omvang beschikbare reserves en voorzieningen	In de begroting is per ultimo 2012 een aanname gedaan van 328 miljoen euro. Op grond van de huidige prognoses verwachten wij eind 2012 een volume van 253 miljoen euro. De afname komt vooral door de verwerking van het rekeningresultaat 2011. Ter compensatie van de afname zijn inmiddels leningen aangetrokken.

Dafinci

Bij de behandeling van voortgangsrapportage 2012-I in uw raad is nadere informatie ten aanzien van de kosten van DaFinci in 2012 toegezegd. De totale reguliere kosten voor DaFinci in 2012 worden geraamd op 2 miljoen euro. Het bedrag is opgesplitst in 0,9 miljoen euro voor hostingkosten en 1,1 miljoen euro voor de beheerorganisatie. Dit bedrag is 75 duizend euro hoger dan bij de projectopdracht was geraamd voor 2012. Dit is het gevolg van hoger dan verwachte hostingkosten voor het oude systeem FIS.

Daarnaast zijn er doorontwikkelingskosten gemaakt voor het project DaFinci fase II, de BTW-verhoging per 1 oktober 2012, rapportageaanpassingen en de invoering van de nieuwe release.

Deze kosten komen ten laste van het implementatiebudget en vallen daarmee binnen de begroting.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage

Bedrijfsvoering Voortgangsrapportage 2012-III

Gemeente Groningen
Bestuursdienst
Waagstraat 1
Postbus 20001
9700 PB Groningen
Website gemeente Groningen: www.groningen.nl
E-mail: bestuursdienst@bsd.groningen.nl

December 2012

Inhoudsopgave

1	Personeel	3
2	Verloop post onvoorzien	4
3	Geconstateerde onrechtmatigheden	4
4	Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen	4
5	Aanbevelingen Rekenkamer Commissie	4
6	Slot- en nacalculaties	5
7	Accountantsaanbevelingen	5
7.1	Concern Treasury	5
7.2	DIA	7
7.3	HVD	9
7.4	Iederz	10
7.5	MD	11
7.6	OCSW	11
7.7	ROEZ	14
7.8	SOZawe	17

Bij de brief aan uw raad over de Voortgangsrapportage 2012-III bieden wij u de bijlage bedrijfsvoering VGR 2012-III aan.

De bedrijfsvoeringsonderdelen die in dit document worden toegelicht zijn:

1. personeel;
2. verloop post onvoorzien;
3. geconstateerde onrechtmatigheden;
4. afwijkingen in de voortgang van de IC plannen;
5. aanbevelingen Rekenkamer Commissie;
6. slot- en nacalculaties;
7. accountantsaanbevelingen.

1 Personeel

Personeel

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de formatie en kosten, uitgesplitst naar de primitieve begroting, de actuele begroting, de gemiddelde personele bezetting en personele lasten (realisatie VGR 2012 – III) en de prognose voor 2012.

Het betreft hier uitsluitend het ambtelijk personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, dus exclusief het bestuur, de raad, externe inhuur en WSW-personeel.

Gemiddelde personele bezetting	Primitieve begroting 2012		Actuele begroting 2012		VGR III, Realisatie 2012		Prognose 2012		Saldo 2012
	fte	euro	fte	euro	fte	euro	fte	euro	euro
Totaal personeel in dienst	3.170	199.922	3.224	205.187	3.075	148.343	3.073	196.103	9.084

De formatie in de actuele begroting is 3.224 fte, in de prognose van de realisatie 3.073 fte. Dat is een verschil van 151 fte. De verklaring voor dit verschil is tweeledig:

- Opengestelde maar nog niet ingevulde vacatures.
- De flexibele schil. De middelen die verbonden zijn aan deze flexibele schil worden gebruikt voor opvang van piekwerkzaamheden, opvang van ziekte en zwangerschap, uitvoering van extra werk en projecten, etc. Daarbij wordt vaak gebruikt gemaakt van externe inhuur.

Externe inhuur

Het college heeft besloten om het volume en de kosten van de externe inhuur te beperken. In 2012 is de taakstelling dat de totale kosten van de externe inhuur niet meer mogen bedragen dan 13% van de loonsom van 2011: dat is concernbreed 24,6 miljoen euro.

In de eerste drie kwartalen van 2012 is ca. 18,5 miljoen aan externe inhuur besteed.

2 Verloop post onvoorzien

In 2012 zijn de middelen van de post onvoorzien nog niet aangesproken. In het kader van de bezuinigingen is de post onvoorzien in 2011 met 200 duizend euro verlaagd naar een structurele omvang van 300 duizend euro.

Onderdeel	Orgaan	Datum	Dienst	Saldo 2012
Post onvoorzien in begroting 2012				300
Saldo volgens actuele begroting 2012				300

3 Geconstateerde onrechtmatigheden

In het kader van de rechtmatigheidscontroles worden gedurende het jaar controles uitgevoerd om te kunnen vaststellen dat de opzet, het bestaan en de werking van procedures die de rechtmatigheid borgen aanwezig zijn en functioneren.

De accountant maakt, bij haar jaarlijkse controle betreffende de rechtmatigheid, gebruik van de uitgevoerde controles. Het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring aangaande de rechtmatigheid bij de jaarrekening is gebonden aan toleranties.

Uw raad wordt conform richtlijnen geïnformeerd over geconstateerde onrechtmatigheden.

4 Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen

De administratieve organisatie en de daarbij behorende interne controle/beheermaatregelen borgen dat de producten die de gemeente maakt en de diensten die de gemeente verleent juist, tijdig en volledig tot stand komen. Om te kunnen vaststellen dat AO/IC maatregelen in opzet voldoen, ook daadwerkelijk zijn geïmplementeerd en als laatste ook daadwerkelijk functioneren, worden jaarlijks IC-plannen opgesteld waarin de controles op de AO/IC worden beschreven.

Wij verwachten geen afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen in 2012.

5 Aanbevelingen Rekenkamer Commissie

Alle aanbevelingen van de Rekenkamercommissie zijn op dit moment afgehandeld.

6 Slot- en nacalculaties

In 1998 heeft de raadscommissie de aanbeveling gedaan om richtlijnen op te stellen voor slot- en nacalculaties. Het doel van de slot- en nacalculatie is tweeledig. Bij voltooiing van het project kan de raad met een slot- of nacalculatie controleren of het project volgens de gemaakte afspraken is uitgevoerd. Tegelijk kunnen wij adequaat verantwoording afleggen aan uw raad over de uitvoering van de diverse investeringen. Als een project (met investeringsbedrag > € 450.000) voor circa 95% is afgerond wordt een slotcalculatie dan wel nacalculatie opgesteld. De verwachting is dat in 2012 de volgende slot- en nacalculaties worden opgesteld:

Dienst	Slot- / nacalculatie	Omschrijving
OCSW	4e kwartaal 2012	Vervanging kunstgras sportpark Esserberg
RO/EZ	4 ^e kwartaal 2012	Fietsbrug Plataanlaan
	4 ^e kwartaal 2012	Zilverlaan
	4 ^e kwartaal 2012	Sportpark de Hoogte
	4 ^e kwartaal 2012	Riolering 2009

7 Accountantsaanbevelingen

Accountantsaanbevelingen worden gedaan naar aanleiding van de jaarlijkse interim-controle en de controle op de jaarrekening. Deze controles worden per dienst uitgevoerd. Per dienst worden ook de bevindingen zoals deze door de accountant zijn gedaan gerapporteerd. Niet alle bevindingen worden vermeld in het uiteindelijke controleverslag bij de jaarrekening. Dit heeft te maken met de door uw raad vastgestelde rapporteringtolerantie. Daarnaast worden de accountantsbevindingen die al zijn opgevolgd en afgemeld niet meer in dit document opgenomen. Om een snel inzicht in de voortgang van de aanbevelingen te verschaffen is de titel van de aanbeveling in kleur weergegeven. **Groen** staat voor afgehandelde aanbevelingen, **geel** betekent dat afhandeling van de aanbeveling is gestart, **rood** houdt in dat de afhandeling van de aanbeveling nog niet is gestart.

7.1 Concern Treasury

	Bevoegdheden bankrekeningen
Aanbeveling	In het kader van onze controle worden standaardbankverklaringen opgevraagd bij de banken waaraan de gemeenten gelieerd is. Op deze standaardbankverklaringen staat vermeld welke medewerkers van de gemeente bevoegd zijn voor het verrichten van betalingen. Wij hebben geconstateerd dat in een aantal gevallen medewerkers van de gemeente alleen onbepaald bevoegd zijn voor het verrichten van betalingen vanaf bepaalde rekeningnummers. Wij adviseren u op korte termijn deze bevoegdheden in te trekken, dan wel medewerkers samen bevoegd te maken voor het verrichten van betalingen in plaats van alleen.
Stand van zaken	De bevoegdheden zijn bij de ABN-AMRO bank verwerkt en bij de ING bank zullen de benodigde formaliteiten in november worden afgerond.

Kwaliteit prognoses	
Aanbeveling	<p>In principe zijn de diensten verantwoordelijk voor de prognoses van investeringen en de liquiditeitsbegroting. Concern Treasury stemt dit eens per kwartaal af met de diensten en adviseert de treasurycoördinatoren per dienst. De werkelijke ontwikkeling van de financieringsbehoefte wijk aanzienlijk af van de liquiditeitsplanningen. Wij constateren daarom dat door deze organisatie van het treasurybeheer het risico blijft bestaan dat jaarlijks aanzienlijke afwijkingen in de rente kunnen ontstaan. Het gevolg hiervan is dat jaarlijks renteresultaten zullen ontstaan.</p> <p>Wij adviseren de gemeente Groningen maatregelen te nemen om de liquiditeitsplanning te verbeteren.</p>
Stand van zaken	<p>De maatregelen zijn deels ingevoerd met ingang van Voortgangsrapportage 2012-II. De voorgestelde verbeteringen van de begroting zijn met ingang van het meerjarenbeeld 2013-2016 reeds ingevoerd.</p>

Aanpassing statuut (Woningbouw)	
Aanbeveling	<p>In 2010 heeft de gemeente Groningen een nieuwe lening o/g aangetrokken ter financiering van een al bestaande lening u/g aan een woningbouwcorporatie. Deze nieuwe lening is aangetrokken nadat de oorspronkelijke lening was afgelost, omdat er een renteherziening plaats moet vinden en het aantrekken van de nieuwe lening goedkoper was. De nieuwe lening heeft verder dezelfde voorwaarden als de 'oude' lening. Artikel 5 van het treasurystatuut stelt echter dat er geen nieuwe leningen meer worden aangetrokken ten behoeve van de financiering van woningbouwcorporaties. Artikel 5 komt in dit specifieke geval echter in conflict te staan met artikel 3 van het treasurystatuut, dat stelt dat er sprake dient te zijn van matching van leningen o/g en leningen u/g. Er is sprake van een specifiek geval, waardoor de regels afwijkend zijn. Daarnaast is sprake van een financieel voordeel door deze transacties, waardoor wij van mening zijn dat hier 'substance over form' geldt. Om deze reden nemen wij deze transacties niet op als onrechtmatigheid.</p> <p>Wij adviseren u om in het treasury-overleg te bespreken of aanpassing van het treasurystatuut gewenst is.</p>
Stand van zaken	<p>In het treasurystatuut 2012-2013 is de werkwijze waarbij bestaande leningen worden voortgezet met een nieuwe financier expliciet benoemd. Het statuut is 25 april 2012 jl. door uw raad vastgesteld. Daarmee is de opmerking overgenomen en geïmplementeerd.</p>

7.2 DIA

	Uitkomsten rechtmatigheidsonderzoek inkopen en aanbestedingen
Aanbeveling	K&A heeft een interne controle uitgevoerd op onder andere het inkoop- en aanbestedingsproces. Hierbij is een onrechtmatigheid geconstateerd voor een totaalbedrag van 76 duizend euro. Advies is te onderzoeken waardoor onrechtmatigheden zijn ontstaan en/of hiervoor maatregelen te treffen, zodat de onrechtmatigheden in de toekomst kunnen worden voorkomen.
Stand van zaken	Het betreft de inhuur van een projectleider. Dergelijke besluiten zullen voortaan, conform procedure, via de gemeentesecretaris worden geleid.

	Uitkomsten rechtmatigheidsonderzoek personeel en salarisverwerking (concern aanbeveling wordt concernbreed opgepakt)
Aanbeveling	Bij de jaarrekening 2011 is een aantal fouten (in oa. betalingen) geconstateerd. Dit heeft betrekking op de onderwerpen personeel en salarisverwerking. De accountant constateert wederom dat onvoldoende toetsing aan de wet- en regelgeving plaatsvindt. De accountant adviseert om de controle op de rechtmatigheid structureel in het proces te beleggen.
Stand van zaken	In vervolg op de rapportage bij de jaarrekening 2011 hebben we actie ondernomen om de rechtmatigheid te verbeteren. Onze interne controle over de 1e helft van 2012 beschouwen we daarbij als graadmeter. Uit de controle zijn zeven fouten naar voren gekomen. Meer dan de helft van de fouten dateren van de periode voordat de extra acties waren uitgezet. Voor de overige punten zal met de dienstcontrollers en de hoofden P&O worden gesproken om ook deze fouten te voorkomen.

	Interne beheersing treasury
Aanbeveling	Concern treasury stemt eens per kwartaal de prognoses van de investeringen en de liquiditeitsbegroting af met de diensten. Hieruit is naar voren gekomen dat de werkelijke ontwikkelingen van de financieringsbehoefte af wijken van de liquiditeitsplanningen. Advies is om de liquiditeitsplanningen te verbeteren.
Stand van zaken	Met ingang van 2012 is een deel van het resultaat van de verwachte mismatchfinanciering verwerkt in de begroting. Ook is ervoor gezorgd dat het lijnmanagement betrokken is bij het opstellen van kwartaalprognoses. Daarnaast vindt er overleg plaats met concern control over de grote projecten. Ten slotte rapporteren de diensten met ingang van de begroting 2013 over de verwachte stand van de reserves en voorzieningen.

	Uitkomsten rechtmatigheidsonderzoek treasury
Aanbeveling	In het treasurystatuut van de gemeente Groningen is opgenomen dat maximaal 25% van de netto opgenomen vaste schuld (leningen opgenomen geld minus leningen uitgezet geld, vermeerderd met de ijzeren voorraad kort geld), met de kortlopende middelen mag worden gefinancierd. Voor 2012 bedraagt de korte mismatchlimiet 107 miljoen. Uit de interne controle K&A is gebleken dat de korte mismatchlimiet in juli 2012 voor een periode van drie weken is overschreden. Deze overschrijding is veroorzaakt door een relatief late verwerking van het rekeningresultaat van 2011, waardoor de stand van de reserves lager was dan begroot. Advies is dit beter te beheren.
Stand van zaken	De benutting van de korte mismatchlimiet wordt dagelijks beoordeeld door concern treasury, waardoor overschrijdingen direct worden geconstateerd. Tevens rapporteert concern treasury in haar kwartaalprognoses over de verwachte toekomstige ontwikkeling van de korte mismatchlimiet. De overschrijding van de korte mismatchlimiet is als incident te kenmerken.

	Aansluiting Gouw- Dafinci
Aanbeveling	Voorheen werd door de afdeling Belastingen maandelijks aansluiting gemaakt tussen de belastingopbrengsten en- debiteuren. Met de implementatie van Dafinci is het van belang dat ook tussentijds de koppelingen tussen de systemen worden gecontroleerd. Advies is om weer een maandelijks aansluiting te maken tussen de belastingopbrengsten en –debiteuren in Gouw en Dafinci, om een juiste en volledige verantwoording van de belastingopbrengsten en belastingdebiteuren in de Turaps en jaarrekening te waarborgen.
Stand van zaken	Als gevolg van de overname van de belastingtaken van de DAL-gemeenten is in korte tijd een achterstand ontstaan met betrekking tot de aansluiting tussen GOUW en DaFinci. Het is geenzins de bedoeling om af te stappen van een maandelijks aansluiting tussen beide systemen, waarbij er overigens per kwartaal gespecificeerd wordt gerapporteerd. Inmiddels zijn er maatregelen genomen om de achterstand op korte termijn in te lopen en treft de afdeling maatregelen die het opnieuw ontstaan van een dergelijke achterstand moeten voorkomen.

	Belastingen- steekproefsgewijze controle oninbaarheid
Aanbeveling	Tijdens de interim controle is gebleken dat de steekproefsgewijze controle niet meer zichtbaar wordt vastgelegd. Advies is om dit wel te doen, zodat achteraf is vast te stellen dat deze controle heeft plaatsgevonden.
Stand van zaken	De teamleider van het team Invordering maakt op een begeleidend overzicht zichtbaar welke oninbare vorderingen in de steekproef onderworpen zijn aan een controle. Deze lijst wordt daarbij paginagewijs door de teamleider geparafeerd.

	Belastingheffing DAL-gemeenten
Aanbeveling	<p>Vanaf 2012 zal de DIA de belastingheffing en-inning voor de DAL gemeenten voor haar rekening nemen. Dit betekent dat de gegevens van de drie gemeenten moeten worden geconverteerd in het systeem van de afdeling belastingen van de DIA. De afdeling belastingen zal tevens jaarlijks verantwoordingsdocumenten op moeten stellen richting de DAL-gemeenten, met daarop onder andere de gerealiseerde belastingopbrengsten, debiteurenstanden etc.</p> <p>Advies is om beheersingsmaatregelen in te voeren die waarborgen dat de opbrengsten worden toegerekend aan de juiste gemeente en niet worden opgenomen in de administratie van de gemeente Groningen.</p>
Stand van zaken	<p>Met Ernst & Young is een aantal afspraken gemaakt over de verantwoording aan de DAL-gemeenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze zullen een (beperkt) aantal aanvullende controles uitvoeren om vaste stellen dat de conversie juist en volledig is uitgevoerd; - ze zullen zorgdragen voor een controleverklaring bij de belastingverantwoording van de DAL-gemeenten na afloop van 2012, met daarin een oordeel over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de belastingopbrengsten en bijbehorende balansposten; - de gemeente Groningen treedt in overleg met de DAL-gemeenten over de bestaande werkwijze. Eventueel kan de accountant van de DAL-gemeenten nadere instructies verstrekken over de diepgang van onze controlewerkzaamheden, zoals gebruikelijk in de beroepsgroep.

	Vastlegging interne controles K&A
Aanbeveling	<p>De uitgevoerde interne controles door K&A worden onderbouwd met achterliggende stukken. Niet alle documentatie is direct beschikbaar in de interne controledossiers en tussen documenten is in beperkte mate van onderlinge verwijzingen. De accountant adviseert de vastlegging van de interne controles te verbeteren.</p>
Stand van zaken	<p>Het advies is inmiddels uitgevoerd.</p>

7.3 HVD

	WMO verstrekkingen
Aanbeveling	<p>Om onrechtmatige Wmo-verstrekkingen te voorkomen is zelftoetsing onwenselijk. Voor het vaststellen of door een derde is getoetst is een Wmo-parafenlijst noodzakelijk.</p>
Stand van zaken	<p>Er is een parafenlijst is opgesteld van de beslisambtenaren. Punt is hiermee afgewikkeld.</p>

	Autorisaties inkoopnet
Aanbeveling	<p>Onderzoeken borging bevoegdheden op het gebied van inkopen binnen DaFinci en aansluiting met interne mandatering.</p>
Stand van zaken	<p>Met de invoering medio 2011 van DaFinci is Inkoopnet niet langer in gebruik. De bevinding is hiermee afgewikkeld.</p>

Interne controle op invoergegevens in contractenbank	
Aanbeveling	Uitvoeren steekproef op de ingevoerde contracten in DaFinci.
Stand van zaken	De implementatie van DaFinci is in 2011 afgerond. Voor de jaarrekeningcontrole 2011 heeft controle plaatsgevonden op de juistheid van de ingevoerde gegevens van de contracten. De controle van contracten is in 2012 onderdeel van de interne controle en daarmee is de bevinding afgewikkeld.

Subsidiebeheer in organisatie verankerd	
Aanbeveling	Subsidiebeheer moet nog verder in de organisatie verankerd worden. De subsidieprocedure is geïmplementeerd.
Stand van zaken	De interne controle subsidies wordt per jaareinde uitgevoerd, het afgelopen jaar zijn geen fouten in de Sisa- en subsidieadministratie geconstateerd. Punt is daarmee afgewikkeld.

Interne controle op salarismutaties	
Aanbeveling	De controle op de verwerking zal een inhoudelijke controle en een invoercontrole betreffen, uitgevoerd door 2 afzonderlijke medewerkers.
Stand van zaken	Bij de jaarrekeningcontrole zijn extra controles uitgevoerd op de declaraties. Hieruit zijn geen bevindingen naar voren gekomen die een financiële impact hebben op de rechtmatigheid. Voor 2012 wordt op concernniveau interne controle uitgevoerd op de salarismutaties, hiermee is de bevinding op concernniveau afgewikkeld.

7.4 Iederz

Controle facturering detacheringen (AI)	
Aanbeveling	Sinds de invoering van DaFinci blijkt het voor de medewerkers van financiën mogelijk te zijn om het betalingsbestand in te zien en te muteren. Er dient nagegaan te worden in hoeverre het mogelijk is om deze mutatiebevoegdheid te blokkeren. Daarnaast dienen er extra controles uitgevoerd te worden op de betalingen.
Stand van zaken	Uit interne controles op de facturering zijn geen onjuistheden gebleken.

Tekenen buiten mandaat om	
Aanbeveling	Steekproef voor de rechtmatigheidscontrole uit breiden om in voldoende mate vast te kunnen stellen welke gevallen buiten het mandaat om is getekend.
Stand van zaken	De omvang van de steekproef is in overleg met de accountant uitgebreid.

Mutatiemogelijkheden in het betalingsbestand	
Aanbeveling	Nagaan in hoeverre het mogelijk is om deze mutatiebevoegdheid te blokkeren. Daarnaast extra controles uitvoeren op de betalingen.
Stand van zaken	De uitgevoerde interim controles hebben niet geleid tot bevindingen. Een mogelijkheid tot blokkeren heeft iederz niet; dit is een concernbesluit.

7.5 MD

Geen openstaande accountantsbevindingen.

7.6 OCSW

	SLA huisvesting en vordering O2G2
Aanbeveling	<p>De gemeente Groningen heeft bij de verzelfstandiging een SLA (Service Level Agreement) afgesloten om de dienstverlening aan O2G2 in vast te leggen. Onderdeel van deze SLA was de dienstverlening door OCSW aan O2G2 door de afdeling accommodatie en vastgoed (coördinatie van onderhoud).</p> <p>In 2011 heeft OCSW in het kader van deze SLA een aantal diensten verleend, waardoor een vordering op O2G2 is ontstaan van circa € 332.000. Uit onze controle is gebleken dat onenigheid over deze vorm van dienstverlening is ontstaan, waardoor het onzeker is of deze vordering nog geïnd zal worden.</p> <p>Om die reden heeft OCSW een voorziening getroffen van € 332.000, gelijk aan de vordering.</p> <p>Wij kunnen instemmen met deze voorzichtige waardering van deze vordering.</p> <p>De commissie Klaassen adviseert om de SLA op te zeggen met ingang van 2012. Wij adviseren de gemeente om ze snel mogelijk duidelijke afspraken te maken over de dienstverlening en de betreffende vordering en de mogelijke frictiekosten van de beëindiging van deze SLA te bepalen.</p>
Stand van zaken	<p>N.a.v. een betwiste vordering door O2G2 is de voorziening dubieuze debiteuren opgehoogd, ter afdekking van het risico van het niet meer kunnen innen van de vordering. Inmiddels is een deel van de vordering voldaan, echter in 2012 is er opnieuw sprake van een betwiste vordering. Ook in 2012 zal de voorziening dubieuze debiteuren worden opgehoogd.</p>

	Groninger museum
Aanbeveling	<p>In 2011 is bekend geworden dat het Groninger Museum een tekort heeft voor de komende jaren. De gemeente Groningen verstrekt jaarlijks een subsidie aan het museum ter hoogte van circa € 3,5 miljoen.</p> <p>Door deze situatie is de subsidie vaststelling over het jaar 2010 uitgesteld en heeft formeel dus nog niet plaatsgevonden. Dit betekent dat er sprake is van een onzekerheid over de rechtmatige besteding van de subsidiegelden in 2010. Omdat wij deze onzekerheid niet in kunnen schatten, nemen wij een p.m.-post op als onzekerheid in onze controle. Daarnaast heeft de gemeente Groningen een lening verstrekt ad € 629.000 aan het museum. Door OCSW is geen kredietwaardigheidsonderzoek verricht om de inbaarheid van de lening vast te kunnen stellen, er is tevens geen voorziening getroffen. Door Concern Treasury wordt aangegeven dat de aflossingen op deze lening in de toekomst verrekend kunnen worden met subsidies. Echter indien de subsidierelatie zal worden stopgezet of verminder in de komende</p>

	jaren, zal ook de inbaarheid van de lening in het gedrang kunnen komen.
Stand van zaken	Er wordt geadviseerd te onderzoeken of het museum aan haar aflossingen kan voldoen. Dit wordt meegenomen bij de periodieke monitoring van de afspraken m.b.t. het reddingsplan. Bevindingen vervallen bij de jaarrekening 2012

Formele onrechtmatigheid inkoop	
Aanbeveling	<p>Uit het interne rechtmatigheidsonderzoek komen een aantal bevindingen naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het contract voor schoonmaakdiensten bij de werkmaatschappijen is reeds per oktober 2010 afgelopen en is niet opnieuw aanbesteed voor 2011. Wel zijn de inkopen in 2011 doorgegaan conform het jaar 2010. - Daarnaast is geconstateerd dat bij de inhuur van diensten voor een extern bureau geen contract en geen tenzij-formulier aanwezig is. Deze dienst is niet aanbesteed. - Conform de subsidieverordening (ASV) dient bij een subsidieafrekening een goedkeurende controleverklaring te worden overlegd door de subsidieontvanger. In één geval is geen goedkeurende verklaring overlegd. De accountant heeft dit ingeschat als een formele rechtmatigheid fout, die niet meeweegt in het oordeel.
Stand van zaken	De aanbeveling is opgevolgd.

Waardering kunstvoorraad CBK	
Aanbeveling	<p>In 2010 is de kunstvoorraad van CBK (Centrum Beeldende Kunst) gewaardeerd. Door middel van een stelselwijziging zijn de voorraden op de balans van OCSW geactiveerd tegen € 2,6 miljoen. In de loop van 2011 zijn een aantal fouten ontdekt in de waardering zoals bepaald in 2010. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van de voorraden met een bedrag van € 193.000 in 2011. De gemeente Groningen heeft bij de waardering van de kunstobjecten een bestemmingsreserve gevormd (van € 2,5 miljoen), deze afwaardering zal via de resultaatbestemming uit deze reserve worden gedekt.</p> <p>In 2012 is een uitgebreider onderzoek gestart naar de waardering van de kunstobjecten. Het is mogelijk dat hieruit aanvullende correcties naar voren komen als gevolg van onjuiste registraties in het voorraadsysteem. De oorzaak hiervan ligt in het onterecht opnemen van de geschatte verkoopwaarde in plaats van de verkrijgingswaarde.</p> <p>Op dit moment is nog niet bekend wat de mogelijke omvang van deze correcties zal zijn, maar de accountant schat de omvang van de onzekerheid op circa € 500.000.</p>
Stand van zaken	In 2011 is een aantal vraagtekens geplaatst bij de voorraadwaardering. Inmiddels heeft een externe accountant hier onderzoek naar gedaan en is de voorraad juist op de balans gewaardeerd.

	Verzelfstandiging onderwijs
Aanbeveling	<p>Op basis van de wet op het primair onderwijs geldt dat het openbaar en bijzonder onderwijs gelijkgesteld moeten worden en middelen die worden verstrekt aan het openbaar onderwijs ook moeten worden doorbetaald aan het bijzonder onderwijs (de zogenaamde doorbetalingsverplichting).</p> <p>De gemeente is echter van mening dat op deze bijdragen geen doorbetalingsverplichting van toepassing is. Om die reden is geen voorziening opgenomen in de jaarrekening of budget gereserveerd in de begroting 2012. Wel is het risico opgenomen in de risicoparagraaf. De accountant is van mening dat het risico daarmee voldoende is toegelicht in de jaarrekening.</p>
Stand van zaken	Doorbetalingsverplichting naar het bijzonder onderwijs door een onafhankelijke partij laten controleren. Inmiddels is overeenstemming bereikt met het bijzonder onderwijs over de doorbetaling.

	Verzelfstandiging werkmaatschappij muziekschool
Aanbeveling	<p>De gemeente heeft eind 2010 een visiedocument opgesteld waarin de mogelijkheden voor de toekomst van de muziekschool zijn bekeken en waarin de verzelfstandiging van de muziekschool als voorkeur is benoemd. Naar aanleiding van dit visiedocument is de business case verder uitgewerkt en is het rapport "Kiezen voor kansen" opgesteld, waarin verschillende mogelijke scenario's zijn uitgewerkt.</p> <p>Met de verzelfstandiging van de muziekschool hangen een aantal risico's samen. Het niet goed beheersen van deze risico's kan uiteindelijk leiden tot extra financiële lasten voor OCSW.</p> <p>Door OCSW en het KCG is gewerkt aan een gedetailleerde uitwerking in de vorm van een meerjarenbegroting van de fusiecombinatie. Hierin zijn ook de aandachtspunten en risico's benoemd. Op deze uitwerking hebben zowel OCSW als het KCG een externe partij ingeschakeld om een second opinion uit te voeren. De conclusie hiervan zullen op korte termijn definitief worden. Daarna zal het college worden geïnformeerd en zal het college een principebesluit nemen over het wel of niet verzelfstandigen/fuseren.</p>
Stand van zaken	Deze bevinding betreft een natuurlijk advies van de accountant en is betrokken bij de verzelfstandiging van de muziekschool.

	Invoering van nieuw subsidiepakket
Aanbeveling	<p>De accountant heeft tijdens de interim-controle op basis van gesprekken met de organisatie een beeld gekregen van de invoering van het nieuwe pakket (SIMS). De organisatie heeft daarbij aangegeven dat het wenselijk is om een externe review uit te laten voeren op de invoering en overgang naar SIMS.</p> <p>De accountant adviseert om de invoering van SIMS zo goed mogelijk te documenteren. Daarbij valt te denken aan onder andere de procesbeschrijvingen, inrichting van het systeem op het gebied van</p>

	<p>autorisaties, koppeling met de financiële administratie, documentatie omtrent conversie, vastlegging testwerkzaamheden en de opzet van ITGC's (logische toegangsbeveiliging, change management, back-up & recovery etc.).</p>
Stand van zaken	<p>Bevindingen m.b.t. het subsidiepakket SIMS werken wij uit naar aanleiding van de interimcontrole van de accountant.</p>

7.7 ROEZ

	Kwaliteit informatievoorziening verplichtingenadministratie
Aanbeveling	<p>Onderzoek in hoeverre het gebruiksgemak van de verplichtingenadministratie in Dafinci verbeterd kan worden, zodat de procedures van de verplichtingadministratie wordt nageleefd. Waarborg de naleving van interne procedures en toets dit periodiek.</p>
Risico	<p>Dat budgethouders (tussentijds) onvoldoende inzicht hebben in de uitgaven en verplichtingen in relatie tot hun budget. Dit kan gevolgen hebben voor het budgetbeheer, de begrotingsrechtmatigheid en de managementinformatie en derhalve een vermindering van de kwaliteit van de informatievoorziening.</p>
Stand van zaken	<p>Als reguliere taak worden ieder jaar rond de jaarwisseling alle inkoopfacturen kritisch beoordeeld naar oorsprong/geleverde prestatie. Daarnaast worden vanaf 2012 facturen alleen betaald als een verplichting/inkooporder is vastgelegd (boven bepaald bedrag) waarmee naleving wordt afgedwongen. In geval van knelpunten of specifieke facturen is afgesproken dat die speciaal worden behandeld. Om het gebruiksgemak van de verplichtingenadministratie in Dafinci te verbeteren is voor de trechter "werken" het besluit genomen door de concern systeem- en proceseigenaar om de toepasbaarheid van de module te verbeteren. De signalering betreft feitelijk een concernpunt en niet specifiek de dienst RO/EZ.</p>

	Projectbeheersing
Aanbeveling	<p>Onderzoek waarom de gestelde doorlooptijd van de ORF nog niet in alle gevallen gerealiseerd wordt en op basis hiervan maatregelen te nemen om de doorlooptijd te versnellen, zodat pas kosten worden gemaakt zodra een ORF is geautoriseerd.</p>
Risico	<p>Bij gebrek aan voldoende projectbeheersing bestaat de mogelijkheid dat risico's in projecten zich voordoen dat deze niet tijdig worden gesignaleerd en tijdig worden bijgestuurd. Daarnaast bestaat het risico dat kosten worden gemaakt zonder dat hier een geautoriseerde ORF aan ten grondslag ligt.</p>
Stand van zaken	<p>Het onderzoek naar de doorlooptijden ORF is onderhanden. Twee keer per dag wordt het overzicht lopende ORF's geactualiseerd. Indien een taak te lang in het proces blijft liggen, wordt de taakuitvoerder door zijn afdelingshoofd hierop aangesproken. Wij zien een tendens dat het aantal uitstaande ORF-en en het aantal ORF-en dat langer dan drie</p>

	maanden uitstaat, sterk terugloopt.
--	-------------------------------------

Grondexploitatie (staat P)	
Aanbeveling	<p>Maak periodiek een dwarsdoorsnede van alle projecten samen waarbij de werkelijke verkopen (inclusief opties) worden vergeleken met de geprognoseerde verkopen. Onderbouw de gevormde/te vormen voorzieningen toereikend en reken ze toe aan de verschillende grondexploitaties.</p> <p>Geef voor alle gronden in exploitatie, waarvan jaarlijks geen herziening wordt opgesteld, wat de reden aan waarvoor geen herziening wordt opgesteld.</p> <p>Stel vast dat voor de NIEGG een reëel stellig voornemen tot bebouwing aanwezig is en dat is onderbouwd met een raadsbesluit en welk effect dit heeft voor de waardering van de NIEGG.</p>
Risico	<p>Bij onvoldoende projectbeheersing bestaat de mogelijkheid dat risico's in projecten zich voordoen en dat deze vervolgens niet tijdig worden gesignaleerd. Dit betekent een extra last, zonder dat deze is geprognoseerd. In tijden van grote bezuinigingen is de voorspelbaarheid van de prognose van groot belang.</p>
Stand van zaken	<p>Per kwartaal krijgt de directie inzage in de woningverkopen in de gemeente en de regio. Voor kavels is dit niet het geval en wordt de directie geïnformeerd over geïnteresseerde partijen. Gewezen wordt op de proactieve benadering van de gemeente inzake ontwikkelingsstrategie en verkoopplannen, die ervoor zorgen dat de verkooplijstjes ook gevuld gaan worden.</p> <p>De gevormde/te vormen voorziening wordt bij herziening van de Grex in kwartaal 4 toegevoegd/ nader bepaald.</p> <p>Indien jaarlijks geen actuele herziening wordt opgesteld dan is dat conform raadsbesluit waarbij sleutelprojecten jaarlijks worden herzien en overige gronden twee jaarlijks.</p>

Controle project Meerstad	
Aanbeveling	<p>Onderbouw de uitgangspunten rondom de verkoopverwachtingen met onderzoeken en laat hierop een second opinion uitvoeren, gezien de aanhoudende recessie en de tegenvallende verkopen.</p> <p>Hou rekening met het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen aangezien het volledige risico voor de ontwikkeling van Meerstad bij de gemeente Groningen ligt.</p>
Risico	<p>Door de aanhoudende recessie bestaat het risico dat uitgangspunten, met name verkoopverwachtingen, zich minder gunstig ontwikkelen dan verwacht. Dit betekent dat aanvullende verliesvoorzieningen moeten worden gevormd.</p>
Stand van zaken	<p>In het 1^e kwartaal 2013 zal de herziening aan de raad worden aangeboden. Vorig jaar is bij de herziening van de Grex bepaald dat de getroffen voorziening om de eerste jaren de verkopen van elk 100 stuks per jaar af te dekken. Hiervan zit 1 jaar er nu bijna op. Voor 2013 en 2014 is in de Grex dus een buffer ingebouwd die het risico afdekt. De risicoparagraaf, opgenomen in de geactualiseerde Grex, geeft inzicht in de inschatting van de lopende/toekomstige risico's waaronder de</p>

	verkoopverwachtingen. De uitkomsten van de herziene Grex worden meegenomen bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen.
--	--

	Subsidiebeheer
Aanbeveling	Evalueer het pilotproject, subsidiebeheer Grote Markt, zodat de digitalisering van vervolprojecten verder geoptimaliseerd kan worden.
Risico's	Subsidies zijn een van de belangrijkste dekkingsbronnen binnen de exploitatieopzetten. Bij onvoldoende subsidiebeheer bestaat de kans op niet voldoen aan de subsidievoorwaarden waardoor (een deel van) de subsidie moet worden terugbetaald.
Stand van zaken	Accountant heeft afgelopen jaren verbeteringen geconstateerd in subsidie beheer. De accountant zal de bevindingen volgend jaar niet meer herhalen. RO/EZ onderschrijft de bevindingen van de accountant. De adviezen worden meegenomen in het verbeteren van het subsidiebeheer.

	Onrechtmatigheid
Aanbeveling	Waarborg dat er maatregelen worden getroffen om zodoende de onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Analyseer in hoeverre de fouten uit het gemeente brede btw-onderzoek een incidenteel dan wel structureel karakter hebben.
Risico's	Het risico bestaat dat niet volgens de wet- en regelgeving wordt gehandeld, waardoor onrechtmatig wordt gehandeld. Daarnaast bestaat een fiscaal risico dat het onjuist toepassen van het btw-regime kan leiden tot naheffingen.
Stand van zaken	Er wordt intern periodiek geïnformeerd over de voortgang en uitkomst van de interne controle. Aan de hand van de uitkomsten wordt gekeken of reparatie of structurele acties nodig zijn. PBI zal de aard van de fouten beoordelen in hoeverre incidenteel/structureel. Inmiddels zijn maatregelen genomen ter voorkoming, de geconstateerde onrechtmatigheid zal worden gecorrigeerd.

	Onafhankelijke positie PBI in relatie tot waardering gronden
Aanbeveling	Beoordeel objectief op welke wijze kan worden gegarandeerd dat intern voldoen "checks and balance" aanwezig zijn ten behoeve van de waardering van gronden.
Risico's	In de huidige organisatievorm en financiële omstandigheden, bestaat het risico dat meer druk komt te liggen bij een onafhankelijke beoordeling van projecten door PBI.
Stand van zaken	Bij de invulling van de organisatiewijziging PIJOFACH worden de aanbevelingen van de accountant meegenomen. Met name de plaats in de nieuwe organisatie van de 1 ^e en 2 ^e lijns-control heeft hierbij de aandacht.

	Ontwikkelingen Regiotram
Aanbeveling	Niet meer van toepassing.
Risico's	Het risico bestaat dat de voorbereidingskosten en (grond)aankopen voor de Regiotram moeten worden afgewaardeerd.
Stand van zaken	Bij het opmaken van de jaarrekening wordt met de relevante ontwikkelingen van de Regiotram rekening gehouden. De gevolgen worden vertaald naar de waardering en eventuele verplichtingen.

	Parkeerbedrijf
Aanbeveling	Onderzoek welk effect het gekozen scenario heeft op de waardering van het parkeerbedrijf en welk effect dit heeft voor de jaarrekening.
Risico's	Onvoldoende dekking uit het parkeerbedrijf en kostenoverschrijding.
Stand van zaken	De nota Parkeren met Perspectief is door de raad vastgesteld, het college krijgt nu tweemaandelijks een rapportage over de voortgang van het parkeerbedrijf.

	Kredietbewaking
Aanbeveling	Voor een goede kredietbewaking is het van belang dat op een eenvoudige wijze een totaaloverzicht van de kredietoverschrijding kan worden weergegeven.
Risico's	Het risico bestaat dat bij onvoldoende projectbeheersing risico's in projecten niet tijdig worden gesignaleerd.
Stand van zaken	Deze overzichten van kredietoverschrijdingen worden binnen de dienst gemonitord.

	Implementatie DaFinci en interne controlewerkzaamheden
Aanbeveling	Treffen van interne controle maatregelen in het financiële systeem
Risico's	Ongeautoriseerde toegang tot het systeem, foute conversies
Stand van zaken	De interne control maatregelen zijn concern breed ingevoerd.

7.8 SOZAWE

	Onjuist gehanteerde codering in GWS en geconstateerde onjuiste verantwoording van één cliënt
Aanbeveling	Bij de interne controle over 2011 is vastgesteld dat in de uitkeringenadministratie (GWS) onjuiste coderingen worden gehanteerd bij de omzettingen in "om niet". Hierdoor worden mogelijk uitkeringskosten ten onrechte niet gedeclareerd bij het Rijk. Daarnaast is geconstateerd dat in één geval een cliënt van de gemeente Ten Boer in het bestand van de gemeente Groningen is opgenomen. Hierdoor wordt het verstrekte bedrag ad € 12.000 ten onrechte verantwoord door gemeente Groningen.
Stand van zaken	Het onderzoek in hoeverre onjuist gebruik van coderingen in GWS heeft geleid tot niet gedeclareerde bedragen is bijna afgerond. Het herstel vindt plaats in het najaar. De fout m.b.t. Ten Boer is al hersteld. Dit punt kan als afgedaan worden beschouwd.

Organisatiewijziging en rechtmatigheidcontroles	
Aanbeveling	<p>Bij de jaarrekeningcontrole is geconstateerd dat met name in de opzet van de verbijzonderde interne controle op de vernieuwde processen nog maar beperkte voortgang is gerealiseerd. Wel is door de dienst een eerste stap gezet, door het opstellen van een risicoanalyse voor het proces levensonderhoud.</p> <p>Tijdens de interim-controle hebben wij eveneens gerapporteerd dat de uitvoering van de rechtmatigheidscontroles voor een aantal processen achterliep op de planning. Ook bij de jaarrekeningcontrole was dit het geval.</p>
Stand van zaken	<p>Voor wat betreft de nieuwe opzet van de verbijzonderde controle is het noodzakelijk dat eerst risicoanalyses van de processen worden gemaakt. Hiervoor stellen wij een plan op.</p> <p>Zolang de nieuwe vorm van controle nog niet loopt, beoordeelt de interne controle de rechtmatigheid op basis van gegevenscontrole door het nemen van steekproeven. In 2012 voldoen wij aan de noodzakelijke vereisten.</p>

Wijziging in de toerekening van uitvoeringskosten aan het P(articipatie)budget	
Aanbeveling	<p>Vanwege de gewijzigde kostenverdelingsystematiek en de reorganisatie binnen de dienst is de wijze waarop de uitvoeringskosten worden toegerekend aan het P-budget ook gewijzigd.</p> <p>De wet- en regelgeving laat ruimte in hoeverre kosten direct zijn toe te rekenen en daarmee ten laste van het P-budget kunnen worden gebracht. Wij hebben de nieuwe systematiek beoordeeld en kunnen ons vinden in de huidige wijze.</p> <p>Wel willen wij er op wijzen dat de wet- en regelgeving vereist dat de gekozen handelswijze controleerbaar moet zijn en adviseren u om dit ook in de komende jaren op toereikende wijze te documenteren.</p>
Stand van zaken	<p>De aanbeveling wordt opgevolgd. Wij gaan in de periode november/december 2012 een meting doen om te zien hoe de actuele stand van zaken is.</p>

Hoge foutscore Ten Boer	
Aanbeveling	<p>De foutscore bij de uitvoering van de BUIG regelingen voor Ten Boer komt op 1,9%, terwijl het percentage fouten bij het P-budget 1,5% bedraagt. Uit onze werkzaamheden en gesprekken met de dienst is gebleken dat deze fouten vooral hun aard vinden in afwijkende regels/verordening van Ten Boer en de beperkte aandacht van medewerkers hiervoor.</p>
Stand van zaken	<p>Aan de oorzaak van de fouten is opnieuw aandacht besteed door de instructie te geven ten aanzien van de specifieke regelgeving voor Ten Boer. In 2012 bedraagt het foutpercentage voor de BUIG regelingen tot nu toe 0%.</p>

	Voortgang en planning rechtmatigheidscontrole
Aanbeveling	SOZawe heeft een IC-plan opgesteld voor 2012. Voor een groot aantal van de kritische bedrijfsprocessen is een gedetailleerd IC-werkprogramma opgesteld. De uitvoering hiervan is gedurende de interim-controle voor een aantal processen nog niet gestart of is nog onderhanden. Er dient zorg gedragen te worden voor een tijdige uitvoering en spreiding van de interne controle, zodat tijdig herstelacties mogelijk zijn.
Stand van zaken	Er is achterstand ontstaan door langdurige ziekte. Voor de periode oktober 2012-februari 2013 is een nieuwe planning opgesteld. De noodzakelijke controles zijn voor 1 maart 2013 gereed.

	Financiële rechtmatigheidsfouten BUIG
Aanbeveling	Uit de interne rechtmatigheidscontrole is opnieuw gebleken dat in veel gevallen fouten een repeterend karakter hebben (bijvoorbeeld het toepassen van inkomenskortingen). Voor het voorkomen en detecteren van deze fouten is nog onvoldoende beheersing aanwezig in het proces. SOZawe heeft het voornemen om met ingang van nieuwe processen de interne controle op een andere wijze in te richten. Door een systeemgerichte controle uit te voeren, gebaseerd op een risico-analyse, kan worden getoetst of de interne beheersingsmaatregelen in het uitkeringsproces toereikend zijn.
Stand van zaken	Voor wat betreft de nieuwe opzet van de verbijzonderde controle is het noodzakelijk dat eerst risico-analyses van de processen worden gemaakt. Daarvoor is momenteel onvoldoende capaciteit beschikbaar. In het kader van de vorming van het Shared Service Center (SSC) worden ook de afdelingen AO/IC gecentraliseerd. Bij deze centralisatie van taken willen we toewerken naar een meer éénduidige opzet van interne controle voor alle gemeentelijke processen. Het controleproces bij SOZawe wordt als eerste hierbij onder de loep genomen. Externe ondersteuning hierbij is onontkoombaar.

	Financiële onzekerheden BUIG
Aanbeveling	Bij de interne controle over de eerste vier maanden van 2012 is vastgesteld dat in één geval een uitkering wellicht ten onrechte niet tijdig is gestopt ofwel is verminderd als gevolg van wijzigingen in de situatie van de cliënt. Dit leidt tot een onzekerheid voor een totaalbedrag van € 1.300 (2,13%). Daarnaast geldt dat als gevolg van de opgelopen vertraging voor drie dossiers met een gezamenlijke omvang van € 3.600 (6%) nog nader onderzoek moet worden uitgevoerd alvorens een rechtmatigheidsoordeel te kunnen geven. Nader onderzoek kan de onzekerheid nog verlagen en mogelijk opheffen. Voorgaand jaar hebben heeft de accountant geadviseerd om na te gaan in hoeverre de aanleiding van de fouten/onzekerheden aanleiding vormen om strikter toe te zien op het uitvoeren van nader onderzoek en het invoeren van themacontroles. Deze overweging zou worden meegenomen in de geplande risicoanalyse. Geadviseerd wordt om hier

	op korte termijn een aanvang mee te maken, zodat maatregelen ter voorkoming van herhaling kunnen worden getroffen.
Stand van zaken	Dit punt is meegenomen in de risicoanalyse op het proces aanvraag levensonderhoud.

Gevolgen afschaffen maandelijkse verklaringen	
Aanbeveling	Met ingang van het jaar 2011 is de verplichting tot het inleveren van maandelijkse verklaringen door cliënten afgeschaft. In de nieuwe situatie is het aan de cliënt zelf om wijzigingen die van invloed zijn op de uitkeringssituatie door te geven. Op dit punt zou in de geplande risicoanalyse worden teruggekomen.
Stand van zaken	Dit punt is meegenomen in de risicoanalyse op het proces aanvraag levensonderhoud

Niet financiële fouten	
Aanbeveling	Bij de interne rechtmatigheidscontrole worden jaarlijks terugkerende bevindingen gerapporteerd over de kwaliteit van de uitvoering van het uitkeringsproces. Uit de interne rechtmatigheidscontrole 2012 is echter wel gebleken dat deze bevindingen geen financiële gevolgen hebben gehad. Wij adviseren u om na te gaan hoe de kwaliteit van het proces kan worden verbeterd, zodat dergelijke tekortkomingen in de toekomst kunnen worden beperkt en uiteindelijk kunnen worden voorkomen.
Stand van zaken	Dit punt is meegenomen in de risicoanalyse op het proces aanvraag levensonderhoud

Onzekerheden participatiebudget	
Aanbeveling	Bij de interne controle is een onzekerheid geconstateerd bij 4 van de 9 gecontroleerde dossiers met betrekking tot detachering. Bij deze vier dossiers wordt het minimumloonbedrag jaarlijks geïndexeerd. Uit navraag is gebleken dat deze indexering wordt toegepast op grond van de CAO-WIW, welke echter in 2003 is geëxpireerd. Om vast te stellen of de indexering van het minimumloon terecht heeft plaatsgevonden, zal aanvullend onderzoek moeten worden uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan deze onzekerheid worden opgeheven of zal dit leiden tot een financiële fout. In dit laatste geval zal de impact op de totale massa moeten worden bepaald.
Stand van zaken	Aanvullend onderzoek vindt plaats in het najaar van 2012.

Interne controle inkoop trajecten	
Aanbeveling	Door IC is vastgesteld dat een adequate budgetbewaking op project-niveau voor inkooptrajecten momenteel ontbreekt. Hierdoor is geen sturingsinformatie aanwezig waaruit de werkelijk bestede kosten ten opzichte van de begrote kosten blijken. Daarnaast bestaat er in de huidige situatie geen inzicht in de verplichtingen, omdat de inkopen voor re-integratietrajecten en scholing voor klanten niet in Inkoopnet worden vastgelegd. Wij adviseren u om als onderdeel van uw managementrapportage inzichtelijker te maken per inkooptraject wat de werkelijke kosten ten opzichte van de bestede kosten zijn. Hierdoor bent u in staat tijdig

	maatregelen te nemen per project indien wijzigingen zich voordoen.
Stand van zaken	Met ingang van het jaar 2013 moet het mogelijk zijn om de bestedingen en verplichtingen t.a.v. trajecten uit het systeem GWS te halen. Acties hiervoor zijn opgestart.

	Ontoereikende functiescheiding autorisatie facturen subsidiebanen
Aanbeveling	De dienst SOZawe heeft bij een aantal grote partijen mensen geplaatst met een zogenoemde gesubsidieerde baan. Hiervoor ontvangt SOZawe maandelijks grote facturen, welke nu worden ingeboekt in het systeem GWS. De medewerker die verantwoordelijk is voor het inboeken van deze facturen is eveneens verantwoordelijk voor het autoriseren van de factuur voor betaling. Daarnaast vindt geen controle plaats met de oorspronkelijke contracten, waardoor niet wordt vastgesteld of het gefactureerde bedrag juist is. Wij adviseren om functiescheiding te creëren tussen het registeren en controleren van de factuur. Daarnaast adviseren wij om de ontvangen facturen te controleren aan de hand van de contracten.
Stand van zaken	De beschrijving van het werkproces is in concept gereed. Dit punt wordt op korte termijn afgerond.